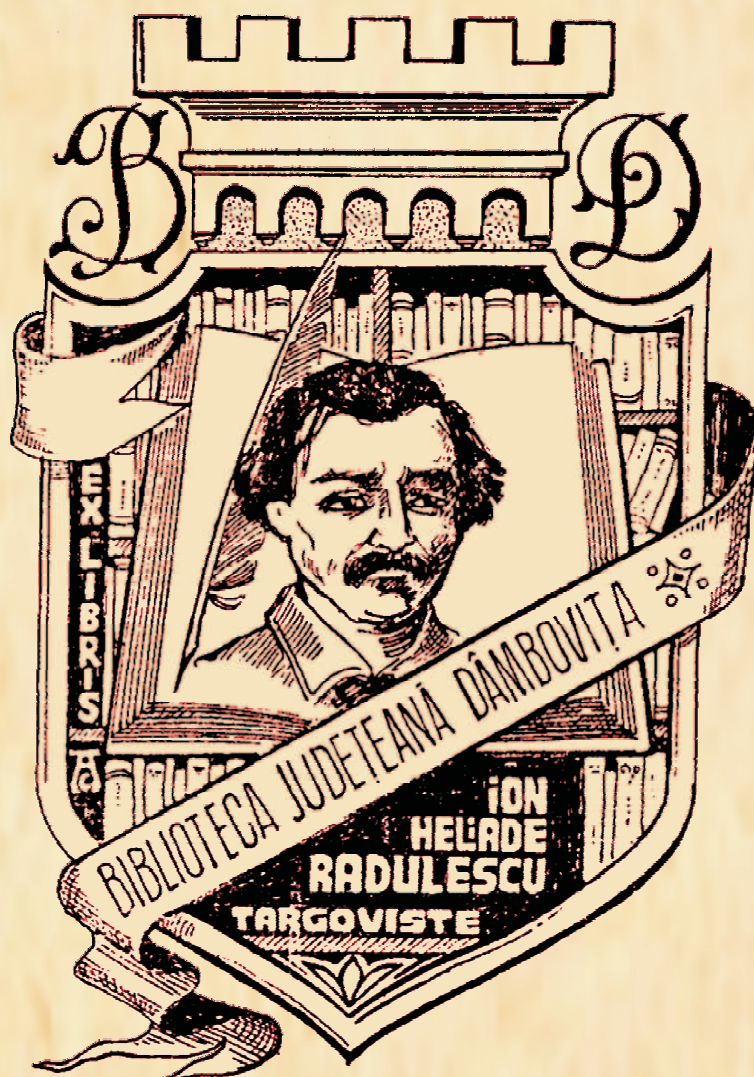

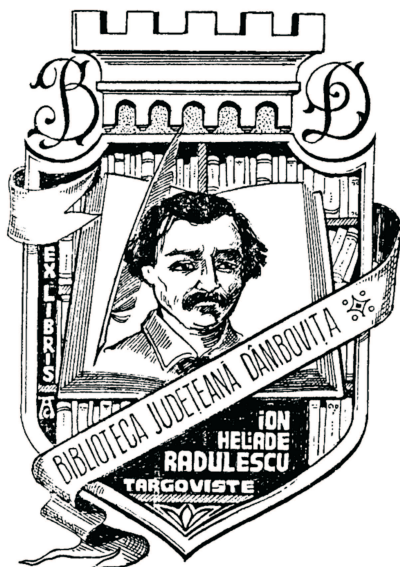
CURIER

Revistă de cultură și bibliologie

Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița
Târgoviște • An XIX – Nr. 2 (38) 2013

DATE CONTACT SECȚII

Colectivul de redacție

Director fondator: Victor Petrescu

Redactor-șef:

Conf. univ. dr. Agnes Erich,
director Biblioteca Județeană „Ion
Heliade Rădulescu” Dâmbovița

Redactori:

- Alexandru V. Ștefănescu
- Vlăduț Andreescu
- Loredana Spînu
- Dana Iordache

Procesare computerizată:

- Ileana Faur
- Mariana Briceag

Tehnoredactare:

- Ioan Alexandru Muscalu

Redacția și administrația:

Str. Stelea, nr. 2
Târgoviște, Dâmbovița
130018

Tel. 0245 612 316

Fax 0372 870 442

www.bjdb.ro

office@bjdb.ro

Editura Bibliotheca

Str. Nicolae Radian, bl. KB2/3

Târgoviște, Dâmbovița

Tel./fax 0245 212 241

www.bibliotheca.ro

biblioth@gmail.com

• Director

Conf. univ. dr. Agnes Erich
eagnes@bjdb.ro

• Secretariat

office@bjdb.ro;
biblioteca_judeteana_dambovita@yahoo.com
tel. 0245 612 316
fax 0372 870 442

• Secția Împrumut Adulți

imprumutadultisectie@yahoo.com
tel. 0732 100 453

• Sala de Lectură

lecturabjdb@yahoo.com

• Secția Periodice

sectiaperiodice@yahoo.com

• Secția Multimedia-Internet

sectia_de_arta@yahoo.com

• Secția Tehnico-Științifică

sectiatehnica@yahoo.com

• Secția Colecții Speciale

colectiispeciale@yahoo.com

• Compartiment Dezvoltare, evidență, prelucrare colecțiilor

evidentabjdb@yahoo.com

• Metodic

vladut_andreescu@yahoo.com

• Filiala pentru Copii

„Ioan Alexandru Brătescu-Voinești”

sectiapentrucopii@yahoo.com

tel. 0245 634112

• Filiala Carte Limbă străină

tel. 0372 740 621

• Centrul de Informare Comunitară și Europeană *EUROPE DIRECT* Târgoviște

office@edtargoviste.ro

www.edtargoviste.ro

tel. 0345 100 581

fax 0345 100 582

ISSN 1223-9712

9 17 7 1 2 2 3 1 1 7 1 0 0 2 1

CUPRINS

- **La ceas aniversar**, Agnes Erich / 2

- **MESAJE** / 3

INTERFERENȚE CULTURALE

- **Carte bibliofilă din secolul al XVII-lea aflată în colecțiile speciale ale Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița**, Agnes Erich / 9
- **Garda de onoare a voievodului de la Mănăstirea Dealu. Mesaj peste timpuri (Testamentul moral al Voievodului și Spiritul mănăstirean – punte de legătură între trecut și viitor)**, Alexandru Manafu / 13
- **Mutarea capului lui Mihai Viteazul de la Târgoviște la Iași. Refugiul la Kerson (Ucraina) și revenirea la Iași (1916-1920)**, Cornel Mărculescu / 16

DEMERS BIBLIOTECAR

- **Conferința ANBPR Sibiu (10-12 octombrie 2013)**, Daniela Iordache, Camelia Petre / 20
- **Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița și proiectele cu finanțare europeană**, Vlăduț Andreescu / 22

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

- **Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu” la cea de a XII-a ediție** / 24
- **Simpozionul Național „Contribuții la conceptul de istorie a cărții și bibliotecilor”**, Alexandru V. Ștefănescu / 25
- **Un deceniu în câteva rânduri**, Luiza Barbu / 26
- **Biblioteca Publică Rădulescu**, Cateluța Barbu / 27

PATRIMONIU

- **Înființarea bibliotecii ca instituție publică de cultură**, Victor Petrescu / 28
- **Biblioteca publică din cetate ca o zare de speranță în vremuri de răscruce (Amintiri, momente, chipuri)**, George Coandă / 31
- **Biblioteca „Târgoviște” de la Chișinău. Realizări și perspective**, Ludmila Gajos / 33
- **Alexandru Vasilescu – personalitate a Târgoviștei interbelice**, Victor Petrescu / 35

REMEMBER

- **Din istoria unui festival-concurs de literatură**, Mihai Stan / 37
- **„Moștenirea Văcăreștilor” în presa locală și națională**, G.C. / 39

TABLETA DE SCRITOR

- **Constantin Voicu** / 41

La ceas aniversar

În era digitală bibliotecile se confruntă cu o serie de amenințări, unele devenite deja realitate, precum pierderea monopolului informației, pierderea vizibilității, a interacțiunii directe, care au dus la reducerea relațiilor cu utilizatorii.

Astfel, bibliotecile trebuie să încerce permanent să se adapteze cât mai bine condițiilor existente în societate, să își reorganizeze activitatea, să își reconsidere și înnoiască oferta de servicii. În accepțiunea modernă bibliotecile sunt orientate prioritar spre servicii pentru cititori, servicii pentru instituții, mai exact servicii pentru întreaga comunitate, devenind puncte de acces pentru resursele digitale ale cunoașterii.

În prezent, misiunea bibliotecii publice este aceea de a răspunde prin structură, funcționalitate și servicii, cerințelor complexe și diverse de informare ale utilizatorilor săi, indiferent că aceștia sunt elevi, studenți, oameni obișnuiți sau cercetători. Biblioteca publică nu trebuie să stea pasivă ci să facă primul pas spre toți cei interesați.

Importanța bibliotecii în această eră a informației, din punct de vedere social, este mult mai mare, transformându-se dintr-un depozitar al cunoașterii într-un centru de informare. Deci, existența bibliotecilor publice nu se pune sub semnul întrebării nici în societatea informațională, ele continuând să existe, probabil sub forma unor structuri diferite, iar rolul și sarcinile bibliotecarilor se vor schimba, devenind poate mai importanți decât în momentul de față, pentru că ei sunt cei care pot oferi asistența necesară privind alegerea unei surse de informare în detrimentul alteia, ei sunt cei care au capacitatea de a evalua corect informația din imensitatea de informații existente.

În acest sens un loc special în sfera serviciilor de informare pentru cetățeni îl joacă bibliotecile, cu noul lor rol de furnizor și mediator de informații între comunitatea celor care le produc și a celor care le consumă. Nu este suficient ca biblioteca modernă, informatizată, să ofere servicii de informare asupra colecțiilor pe care le deține, ci trebuie să devină un nucleu de informare și comunicare multidisciplinar, complex, deschis oricăror nevoi informaționale ale comunităților servite.

La ceas aniversar transmit tuturor angajaților Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița succes, să își împlinească aspirațiile și să fie mândri că îndeplinesc una din cele mai nobile meserii din lume. La mulți ani!

Conf. univ. dr. Agnes Erich

MESAJE

cu ocazia aniversării a 70 de ani de existență a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

Este o deosebită plăcere să vă adresez câteva gânduri, acum, cu ocazia acestei frumoase aniversări, de **70 de ani de existență** a Bibliotecii Județene *Ion Heliade Rădulescu* din Târgoviște, deoarece Arhiepiscopia Târgoviștei are o frumoasă relație de colaborare cu instituția dumneavoastră, care reprezintă un important reper spiritual și cultural al comunității noastre locale. Biblioteca este prin excelență spațiu al culturii, căci ea reprezintă, atât un tezaur al preocupărilor spirituale ale unei comunități, o punte de legătură cu marea cultură a lumii, cât și un catalizator al aspirațiilor înalte și nobile ale sufletului uman.

Târgoviște, istorica Cetate de Scaun a Țării Românești, are o veche tradiție spirituală și culturală, căci, ne amintim cu toții de faptul că aici, urmând îndemnul **Sf. Ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului și Mitropolitul Țării Românești**, Voievodul Radu cel Mare a sprijinit pe Ieromonahul Macarie să tipărească, în anul 1508, **prima carte de pe teritoriul țării noastre și din sud-estul european**, celebrul său **Liturghier**, făcând din tipar, cel mai nou mijloc de comunicare socială de atunci, un mijloc optim de răspândire a Evangheliei lui Hristos. De asemenea, tot în urbea noastră, a apărut unul din **primele coduri de legi naționale** din Europa, *Îndreptarea legii* (1652) sau *Pravila cea Mare* de la Târgoviște, monumentală operă religioasă și juridică, ce oferă o frumoasă mărturie despre rigurozitatea organizării românilor, de aici, și despre sincronizarea lor cu evenimentele majore din Europa. Desigur, nu putem uita de Sfântul Voievod Neagoe Basarab și cunoscuta sa operă *Învățăturile către fiul său Theodosie*, adevărat manual politic creștin, întemeiat pe valorile fundamentale ale Evangheliei, ori de opera culturală a voievozilor, ce au trăit și activat aici, dintre care aș dori să amintesc de **Sf. Voievod Martir Constantin Brâncoveanu** de la a cărui urcare pe tron aniversăm anul acesta 325 de ani. Cu siguranță că multe exemple vin să susțină această viziune culturală și spirituală a orașului nostru, neuitând, de exemplu, de **Schola graeca et latina**, de celebra **Școală literară de la Târgoviște**, ori de **centrul universitar modern** de astăzi, constituit de **Universitatea Valahia**.

Orice eveniment cultural reprezintă pentru Biserică un moment propice pentru a reafirma importantul rol pe care cultura îl are pentru viața umană, pentru credință și pentru misiunea creștină. Protagoniste ale spiritului uman, atât credința, cât și cultura, sunt spații în care creativitatea și forța unicității omului se manifestă plenar. Am putea spune că ambele răspund setei umane de adevăr și căutării sensului vieții omului.

Invocând milostivirea lui Dumnezeu asupra ostenitorilor acestui așezământ cultural, le doresc multă sănătate, pace, bucurie și rodnice realizări!

La mulți ani!

Cu binecuvântări,

† *Nifon*
Arhiepiscop și Mitropolit al Târgoviștei

„Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” este instituția etalon a culturii dâmbovițene a cărei activitate, desfășurată pe perioada a șapte decenii, este indisolubil legată de dezvoltarea culturală a întregii comunități județene.

În toți acești ani a fost – și sunt convins că va fi și în viitor – un adevărat amfiteatru de educație și de cunoaștere. Aici s-au desfășurat mari manifestări care au avut ecou nu numai la publicul târgoviștean, dar și în plan național.

La ceas aniversar, urez colectivului Bibliotecii Județene un sincer La Mulți Ani și multe realizări în continuare!

Conf. univ. dr. Adrian Țuțuianu

Președintele Consiliul Județean Dâmbovița

Aniversarea a 70 de ani de la înființarea oficială a Bibliotecii publice, acest lăcaș de cultură și educație, este un motiv de mândrie pentru orașul Târgoviște, veche cetate a cărei tradiție de centru de cultură și spiritualitate cuprinde și tipărirea primelor cărți din spațiul românesc. 70 de ani înseamnă, de fapt, 70 de trepte în edificarea unui lăcaș de cultură, cum l-au visat vechii intelectuali ai Țării Românești și ctitorul de limbă Ion Heliade Rădulescu, al cărui nume îl poartă Biblioteca Județeană. Pentru orașul nostru bibliotecile sunt la fel de importante ca și școlile sau spitalele, pentru că, prin intermediul lor, nu trebuie să învățăm același lucru mereu, de la capăt, ci putem învăța din experiența predecesorilor noștri. Primăria Municipiului Târgoviște urează un călduros *La Mulți Ani* angajaților Bibliotecii Județene „I.H. Rădulescu” și îi asigură că fenomenul cultural va fi și în continuare prețuit și sprijinit de edilii orașului!

Jr. Gabriel Borița

Primarul orașului Târgoviște

Universitatea „Valahia” din Târgoviște este alături de Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu” în primul eșalon al procesului educativ din județul Dâmbovița. În ultimele două decenii, Biblioteca Județeană a fost nu doar un templu al cărții, dar și un partener valoros al Universității în amplul proces de edificare la Târgoviște a unui centru universitar recunoscut în țară și străinătate. Cu bucurie constatăm că bătrânul edificiu cultural este prețuit și valoros, nu numai pentru oamenii care lucrează aici, ci de către toți iubitorii de carte și înțelepciune. La ceas aniversar, dorim bibliotecii, bibliotecarilor și tuturor celor care au rămas alături de carte să-și păstreze tinerețea, spiritul înalt și onestitatea!

Conf. univ. dr. Călin Oros

Rectorul Universității „Valahia” din Târgoviște

Aniversarea a 70 de ani de la înființarea uneia din cele mai importante biblioteci românești, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, reprezintă, fără îndoială, un eveniment important atât în viața instituției și a slujitorilor săi cât și în biblioteconomia românească.

Târgoviște este unul din orașele noastre emblematice cu vechi tradiții legate de tipar și carte. Aici s-au imprimat cărți rămase ca puncte de lumină în cultura românească. Nu putem vorbi astăzi de evoluția tiparului românesc fără a aminti de Târgoviște, unde a activat Coresi. De-a lungul anilor, în acest oraș au avut loc numeroase evenimente de suflet legate de apariția acelor cărți, care au înnobilit istoria tiparului românesc. Organizatoarea acestor manifestări, cu reverberații naționale, a fost de fiecare dată Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”.

În această bibliotecă s-au format și au muncit bibliotecari remarcabili. Tradiția este continuată astăzi de o nouă generație cu studii de specialitate și titluri academice.

Pe lângă preocuparea de evidențiere a patrimoniului documentar tradițional, biblioteca și-a orientat cu preponderență activitatea spre satisfacerea nevoilor de lectură ale comunității locale. În acest sens desfășoară multiple activități. Acțiunile întreprinse în vederea atragerii cititorilor spre colecțiile și serviciile oferite de bibliotecă sunt extrem de variate și au ca urmare creșterea constantă a numărului de cititori.

Bibliotecarii de la Biblioteca Publică din Târgoviște sunt o prezență activă în cadrul Asociației Bibliotecarilor din România. Participă cu lucrări la sesiunile profesionale ale acesteia, au intervenții constructive la elaborarea diferitelor documente elaborate de asociație.

În numele Asociației Bibliotecarilor din România, cu ocazia acestei aniversări, felicit pe colegii din Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu” pentru rezultatele obținute, urându-le putere de muncă și rezultate pe măsură spre satisfacția utilizatorilor și gloria biblioteconomiei românești.

Cei vechi obișnuiau să rostească în asemenea momente cuvintele: VIVAT, CRESCAT, FLOREAT.

Prof. univ. dr. Mircea Rezneală

Președinte ABR

Suntem bucuroși să vă putem adresa mesajul nostru solidar de împlinire și înălțare, îndreptat către una dintre cele mai prețioase instituții dedicate cunoașterii.

Volumul și calitatea informației pe care biblioteca le oferă, precum și modalitatea în care acestea se intermediază sunt esențiale. Diversitatea informației pe care le oferim, precum și modalitatea în care acest corpus se intermediază, sunt elemente care susțin o sofisticată arhitectură documentară care își revendică o vizibilitate din ce în ce mai mare. Comunicarea nu poate fi separată de personalitatea oamenilor. Dezvoltarea intelectuală în parametri săi ideali este predominantă de imaginație. Nevoia de securizare a imaginarii determină tendințele de raportare la „celălalt”.

Ce poate fi mai frumos decât o sărbătoare a câștigurilor absolute, o sărbătoare patronată cu nobilitate de însemnul academic al cărțurilor care au înnoit cultura românească. Unul dintre ei este Ion Heliade Rădulescu, personalitate enciclopedică, poet, prozator, lingvist, membru fondator al Societății Academice Române și primul președinte al acesteia, militant umanitar.

Cei 70 de ani de existență instituțională își pot asuma atât maturitatea cât și înțelepciunea capabile să ducă mai departe vizionarismul celui care, mai presus de orice, a imaginat existența unui univers al cărții. Un univers care ne cuprinde pe toți, cu înțelegere și afecțiune. O punte indestructibilă a prieteniei spirituale pe care doar cartea o poate făuri. Să-i fim alături mereu, dându-i-ne la rândul nostru, cu toată priceperea.

Biblioteca „Ion Heliade Rădulescu” are, demult, o traiectorie profesională elevată. Proiectele culturale pe care le susține sunt, neîndoielnic, pe placul „visătorilor” care au reformulat statutul unei națiuni, în dimensiunea sa cea mai importantă.

Nu ne rămâne decât să-i urăm: LA MULȚI ANI fericiți, de bucurii împărtășite!

Dragoș Adrian Neagu

Președinte ANBPR

Aveam 17 ani când se înființa la Târgoviște biblioteca publică principală a orașului, devenită mai apoi biblioteca județului Dâmbovița.

Au trecut, iată, 70 de ani și această instituție a crescut frumos și a realizat multe. Și Biblioteca Academiei Române a sprijinit, cel puțin în ultima jumătate de secol, multe din bibliotecile de acest tip. Ele joacă un rol foarte însemnat în societate și merită tot respectul din partea cititorilor și a autorităților care le tutează administrativ și financiar. Mai ales la o asemenea aniversare, se cuvine amintit acest lucru.

Ca vechi bibliotecar, urez Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” un viitor pe măsura trecutului.

Gabriel Ștrempel

Membru de Onoare al Academiei Române
Director General Onorific al Bibliotecii Academiei

Aniversarea a 70 de ani de existență a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște este un prilej fericit de a transmite felicitări conducerii acestei instituții și întregului colectiv pentru rezultatele deosebite obținute de multe ori în condiții nu tocmai ușoare.

Modernizarea bibliotecii și înscrierea ei în circuitul valorilor naționale și internaționale, valori pe care județul Dâmbovița le deține cu prisosință, este o datorie de onoare și o obligație morală pe care toți cei care slujesc biblioteca trebuie să le onoreze. Numai astfel, ea va dăinui în timp și va putea exista și pentru alte aniversări, onorate de alte generații de iubitori de cultură.

Prof. univ. dr. ing. Doina Banciu

Director General Institutul Național de Cercetare –
Dezvoltare în Informatică – I.C.I. București

Biblioteca este una dintre cele mai importante instituții de cultură și spații publice ce are menirea de a informa și de a pune în fața utilizatorului prilejuri de cunoaștere și descoperire. La împlinirea venerabilei vârste de 70 de ani, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița se constituie într-una din cele mai serioase și mai solide instituții publice de cultură și educație din localitate, dar și din județ și din țară. Aprecierea de care vă bucurați în prezent în rândul cetățenilor este cea mai importantă răsplată a activității ce o desfășurați și cel mai puternic imbold pentru a o menține la același nivel.

Îmi exprim speranța că ridicarea continuă a demersului cultural va fi benefică pentru toți românii. La mulți ani!

Paul Baran

Director Program Biblionet

Bibliotecile au fost și rămân în timp unele din cele mai vechi și stabile instituții care au menirea de a tezauriza și transmite în timp informații despre evoluția umanității. Ele sunt entități culturale cu trăsături și funcții specifice, contribuind la dezvoltarea în timp a fiecărui individ și a societății umane în ansamblu. Tocmai de aceea, în ultima perioadă acestea s-au modernizat din ce în ce mai mult, oferind servicii diversificate, accesibile și pe placul tuturor categoriilor de utilizatori. Proiectele cu finanțare europeană au adus un suflu nou și Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, instituție care aniversează la data de 28 noiembrie 2013, 70 de ani de existență. Înființarea în urmă cu cinci ani a Centrului EUROPE DIRECT Târgoviște în cadrul acestei instituții dâmbovițene mi-a dat posibilitatea de a cunoaște oameni deosebiți și a născut o colaborare de succes (mă refer la echipa de proiect). De asemenea, am beneficiat de sprijinul unei valoroase echipe de voluntari al cărui număr a crescut an de an.

Cu ocazia aniversării a 70 de ani de existență a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița și a 5 ani de găzduire a Centrului EUROPE DIRECT Târgoviște, felicit întregul colectiv al instituției pentru toate lucrurile frumoase realizate până în prezent. Totodată, mulțumesc tuturor celor care au colaborat de-a lungul timpului cu centrul de informare și comunicare al Comisiei Europene din județul Dâmbovița.

Multă putere de muncă în continuare și...La Mulți Ani creativi, cu mulți utilizatori fericiți!

Ioana Marchis

Coord. Rețeaua Europe Direct România

Cea mai importantă bibliotecă a Târgoviștei se află la ceas de bilanț, dar și de reflexie asupra destinului său. Asemenea tuturor bibliotecilor, în contextul informatizării și globalizării societății umane, a exploziei informațional, a rolul ei devine din ce în ce mai complex. Cunosc destul de bine ceea ce s-a făcut, faptul că aceasta a avut și are realizări notabile. În planul teoriei biblioteconomice și nu numai, am colaborat cu prof. dr. Victor Petrescu, managerul ei mulți ani, la realizarea unor lucrări: „Introducere în managementul de bibliotecă”, „Sociologia comunicării”, „Universul lecturii. De la Gutenberg la Google”, care au fost bine primite de specialiști, dar și de utilizatorii serviciilor de bibliotecă. Între instituțiile

noastre au avut loc fructuoase schimburi de idei, izvorâte din preocupări comune care să ducă la un nou tip de comunicare, asimilând limbaje moderne, modificându-le pe cât posibil pe cele existente.

Având convingerea că și în viitor colaborarea noastră va fi rodnică, transmit cele mai cordiale urări de prosperitate, noi izbânzi pe acest tărâm destul de instabil, dar fermecător pentru devenirea existenței noastre!

Dr. Octavian Mihail Sachelarie,

Director Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

În data de 28 noiembrie 2013 se împlinesc 70 de ani de lectură publică la Târgoviște. Biblioteca s-a deschis în vreme de război, în 1943, demonstrând astfel că și în perioade grele se pot face lucruri perene. Chiar și confruntată cu o situație dramatică, o țară care se respectă deschide biblioteci. Biblioteca brașoveană este doar puțin mai veche, lăsând publicul să îi treacă pragul din 1930. Pe ambele le unește Coresi, plecat din Târgoviște și ajuns la Brașov să lase posterității cărți tipărite în limba română. Fie ca și cele două biblioteci să lase, prin timp, urme durabile în conștiința celor două comunități și în cultura română.

Daniel Nazare

Director Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov

Ca statornic prieten și colaborator al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, acum, când se adună în urmă șapte decenii de existență și atâtea frumoase realizări, atâtea succese memorabile, atâtea evenimente care au lăsat, cum spunea Eminescu, „o urmă morală” urez instituției stabilitate și continuitate, prosperitate și recunoașterea pe care o merită din partea comunității și autorităților.

Ea este adevărată emblemă a orașului, purtătoare de valori durabile, spațiu de comunicare, educație, coeziune, inteligență creatoare și nu în ultimul rând de civism.

Dr. Sultana Craia

Orașul Târgoviște, vechi centru al cărții, se poate mândri cu o bibliotecă publică. Acea a județului Dâmbovița, dintre cele mai active și prezente în viața comunității locale, dar și în aceea a comunității bibliotecare. Inițiativa culturală care i-au marcat istoria și care îi caracterizează prezentul aduc instituția în atenția lumii culturale.

Reuniuni științifice și artistice, evenimente culturale, schimburi de idei, produse tipărite, cum este revista „Curier”, toate atestă voința de bine și frumos a celor implicați, vitalitatea bibliotecii și, nu în ultimul rând, faptul că autoritățile locale chiar înțeleg și susțin rolul bibliotecii publice pentru prestigiul județului și a capitalei sale, continuând vechile și frumoasele sale tradiții.

La șapte decenii de existență a Bibliotecii „Ion Heliade Rădulescu”, urăm instituției și profesioniștilor ei viață lungă și realizări pe măsura celor de până acum.

Dr. Gheorghe Buluță

Ca dâmbovițean, cunosc destul de bine istoria și cultura acestor meleaguri, densă în acte de glorie, dar și creații ale spiritului românesc. Târgoviștea este un simbol al românilor peste care nu se poate trece. Centru medieval al tiparului românesc, timp de două secole, locul de obârșie al poezilor Văcărești, Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Ioan Alexandru Brătescu-Voinești, a multor scriitori, din care merită a aminti pe cei reținuți de istoria literară drept „Școala de la Târgoviște” (Radu Petrescu, Mircea Horia Simionescu, Costache Olăreanu) și până la cei de azi. Ea s-a străduit în timp să aibă și o structură organizațională și instituțională pe măsură. Între acestea biblioteca publică a ocupat și ocupă un loc reprezentativ. Ca redactor șef din 1996 și până în 2008, când m-am pensionat, am participat la multe acțiuni organizate, am făcut

numeroase reportaje, interviuri, cronici ale unor apariții târgoviștene. Astfel mi-am putut da seama că această instituție este dinamică, vie, că, respectându-și trecutul, reușește să se afle în contemporaneitate, fiind într-o perpetuă căutare, schimbare. Revista bibliotecii „Curier” pe care am semnalat-o în dese rânduri, cred că este una din cele mai reușite apariții neîntrerupte, din 1994 și până azi, în paginile ei semnând nume de rezonanță a culturii și bibliologiei noastre, a învățământului biblioteconomic din ultima perioadă.

Acum, la ceas aniversar, nu-mi rămâne decât să felicit pe toți cei care au contribuit în timp la statuarea acestei prestigioase instituții, să urez continuitate, stabilitate în această frumoasă poveste, care nu trebuie să aibă sfârșit. La mulți ani!

Emil Vasilescu

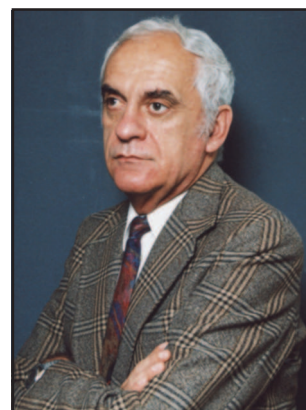
De ani buni – cu deosebire după 1990 – Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște s-a constituit în entitatea culturală cu cea mai mare vizibilitate în Cetatea de Scaun, poate și datorită faptului că – exceptând un nedorit hiat – directorii instituției au fost teoreticieni (autori ai unor numeroase cărți în domeniul bibliologiei) și practicieni de mare înălțime. Pe lângă împrumut – principala activitatea definitorie – aici a apărut/apare de 19 ani „Curier”, una dintre cele mai valoroase reviste de bibliologie din țară (fondator Victor Petrescu), aici s-au organizat simpozioane, lansări de carte, întâlniri ale cititorilor cu scriitori etc., mai ales în ultimii doi ani (sub direcția lui Agnes Erich), Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu” devenind centrul iradiant pentru cultura scrisă dâmbovițeană, într-o onestă și rodnică asociere cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni și ale instituții culturale. Toate acestea sunt semn de bun augur. Văd biblioteca publică drept un templu în care

vestale și sacerdoți întrețin focul sacru al literaturii scrise, slujitori adesea anonimi ai cărții. Cum învățătorul deslușește copilului tainele scris-cititului, asemenea bibliotecarul îl poartă în lumea fascinantă a cărții. De aceea, la sărbătoarea Templului, gândul și recunoștința mea se-ndreptă spre slujitorii săi, cărora le doresc împliniri, ani buni și putere de muncă mai ales în vremurile noastre când criza a limitat drastic accesul la carte și, implicit, a sărăcit bibliotecile personale.

La 70 de ani de existență neîntreruptă a Bibliotecii Județene „I.H. Rădulescu, Editura Bibliotheca și cei 165 de scriitori grupați în jurul Societății Scriitorilor Târgovișteni urează tuturor celor care muncesc, spre folosul comunității, pentru bunul mers al acestei biblioteci unice, La mulți ani!

Prof. Mihai Stan

Pentru mine, acest moment aniversar este unul de bilanț. Acum mai bine de patru decenii (1972) am venit la conducerea celei mai importante biblioteci din Târgoviște, căreia i-am dedicat mulți ani (până în 2008). Cunoscând mediul cultural m-am implicat alături de colegi în statuarea unui loc de prim plan al instituției pe plan local, dar și național. Cu bune și unele mai puțin bune, datorate unor comandamente, în timp, de ordin ideologic sau restricții financiare, materiale și umane, s-a reușit ceea ce este biblioteca azi: un nume rezonant în viața socială și culturală a Cetății de Scaun. Calitatea demersului în colectivitate a crescut constant, atât în ceea ce privește mărimea și calitatea colecțiilor de documente, cât și numărul utilizatorilor acestora. Totodată am creat de-a lungul vremilor și vremurilor adevărate embleme ale culturii, la care implicarea noastră a fost fructuoasă și constantă: Festivalul-Concurs de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” (ajuns la a 45-a ediție, fără întrerupere); Sesiunea de comunicări „Târgoviște continuitate culturală în timp”; Zilele Bibliotecii; Salonul editorial „Ion Heliade Rădulescu”, care s-au desfășurat anual. La acestea se adaugă apariția prestigioasei reviste „Curier”, în urmă cu aproape două decenii (1994). Sunt convins că viitorul va consimți noi realizări, biblioteca redimensionându-și activitatea și mesajul, în concordanță cu cerințele societății informațional-comunicaționale prezente și viitoare.

Prof.dr. Victor Petrescu

INTERFERENȚE CULTURALE

Carte bibliofilă din secolul al XVII-lea aflată în colecțiile speciale ale Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

În Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița se regăsesc câteva lucrări cu valoare bibliofilă deosebită datate în secolul al XVII-lea. Elementele de bibliofilie se referă la principalele criterii care se regăsesc în cărțile de acest gen din Biblioteca Județeană, și anume: vechimea cărților, tipul ediției, ilustrațiile conținute, tipul legăturii, existența unui ex libris, existența autografelor și dedicațiilor, forme și formate de carte deosebite.

Se consideră *carte veche* documentul care, prin conținutul intrinsec, vechime și raritate, număr redus de exemplare păstrate, capătă o importanță aparte în cadrul valorilor culturale ale unui popor. În acest context cartea veche românească se încadrează în perioada: 1508-1830, iar cea străină în perioada: 1450-1750.

Una din cele mai importante cărți aflate în patrimoniul bibliotecii noastre este *Evanghelia învățătoare*, apărută la Târgoviște în 1644, numită și *Cazanie*. Începutul imprimării ei s-a făcut la Govora în 1642, și s-a încheiat la Mănăstirea Dealu, la 2 septembrie 1644, „cu voia părintelui, și cu demnare fiului, și cu săvârșitul duhului sfântu, pre luminat întru dreptu slavitoru, și credincios întru părintele nenascutu, și întru fiul dela părintele născutu,..., Creștinul Mateiu Basarab Voevodu” (*Bibliografia Românească Veche*. Vol.I, nr. 46, p. 145) fapt ce rezultă din prefața tipăriturii.

Cei care s-au ostenit pentru tipărirea acesteia au fost Ioan Cunotovici, Proca Stanciovi, Tudor Dumitrovici și Lupin Dumitrovici Popești. Traducerea a fost realizată de către ieromonahul Silvestru „din limba rusească pre limba rumânească”, de ajutor fiindu-i și Udriște Năsturel. Din punct de vedere biblioteconomic lucrarea este importantă pentru că este prima carte tipărită în Țările Române cu pagini numerotate. Însă, numerotarea paginilor și a foilor acestei tipărituri are numeroase greșeli.

Exemplarul deținut de biblioteca județeană este în format in folio, titlul fiind încadrat într-un chenar simplu, având și un frontispiciu ornat fitomorf realizat din ramuri înfrunzite dispuse simetric.

Evanghelia învățătoare, 1644, Foaia de titlu

Tiparul este executat în negru și roșu, cu caractere de două mărimi (*Bibliografia Românească Veche*. Vol I, nr. 46, p. 144). Pe verso-ul titlului se află stema Țării Românești și versurile închinare. Este reprezentat corbul cu crucea în cioc, cu zborul deschis și capul orientat spre stânga, încadrat de lună și soare. Scutul este susținut de două acvile, deasupra fiind reprezentată mitra mitropolitană. Totul apare încadrat într-o coroană de spice cu ciucuri și panglici, de factură barocă.

Evangelhia învățătoare, 1644,
Stema Țării Românești

Vignetele sunt reprezentate tot cu motive fitomorfe, cu ramurile pornind dintr-o torsadă sau o rodie centrală. Cel din figura de mai jos prezintă lujeri subțiri cu frunze albe pe fond negru.

Evangelhia învățătoare, 1644, Vignetă

Literele sunt ornate cu elemente zoomorfe (berbec, cal), avimorfe (pelican), antropomorfe (îngeri, preoți, sfinți, soldați).

Exemplarul deținut are [1] f., respectiv 787 pagini, starea de conservare precară, foile 1-2 desprinse, respectiv 41-47. Coperta este din lemn îmbrăcată în piele cu încuietori, lipsind una din ele.

Altă lucrare aflată în patrimoniul Bibliotecii Județene Dâmbovița este *Îndreptarea Legii*, tipărită la Târgoviște în 1652, cunoscută și sub denumirea de *Pravila Mare* pentru a se deosebi de *Pravila mică* de la Govora. Spre deosebire de aceasta, în care normele de drept laic apăreau accidental, în *Îndreptarea legii* dreptul laic ocupă, în prima ei parte, un loc predominant, constituind, și din acest punct de vedere, o operă legislativă fără precedent în Țara Românească. La baza reglementărilor sale se află izvoare grecești de drept bizantin, cunoscute prin filieră slavonă. Traducătorul izvoarelor și cel ce a alcătuit *Îndreptarea legii* a fost Daniil Andrianul, numit și Panonianul (adică Transilvăneanul), care a avut drept colaboratori pe Pantelimon Ligaridis, umanist și teolog, și Ignatie Patritzidis, profesori la școala grecească din Târgoviște, „dascăli desăvârșiți”, așa cum ni se spune în Predoslovie. Aceasta este o traducere făcută de către mitropolitul: „Ștefanu cu mila lu Dumnezeu Mitropolit alu Târgoviștii, Exarhul Plaiului și a tot Ungro-Vlahia” (*Bibliografia Românească Veche*. Vol. I, nr. 61, p. 193), „ca să fie de folosul tuturor de obște”. Pravila are reprezentate însemnele heraldice ale mitropolitului, căruia îi și sunt închinată versurile, și nu stema domnului.

Îndreptarea legii, 1652, Stema

Foia de titlu este reprezentată cu un ornament de tip arhitectural, în partea de sus fiind redată Înălțarea Domnului iar pe margini, în compartimente dreptunghiulare, sfinții Antonie, Gheorghe, Nicolae și Teodosie. În partea de jos apare stema Țării

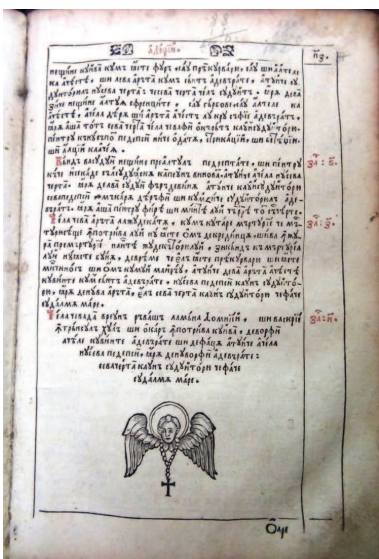
Românești, corbul cu crucea în cioc, cu un scut, cu coroană și cruce pe locul inimii, în stânga soarele, în dreapta luna (*Bibliografia Românească Veche*. Vol. I, nr. 61, p. 193).

Îndreptarea legii, 1652, Foia de titlu

Inițialele ornate sunt de aceeași factură ca și cele din *Evanghelia învățătoare* (1644).

Foarte variate sunt vignetele, majoritatea construite pe motive fitomorfe. De asemenea, cele care au ca motiv central capul de înger înaripat au o mare frecvență în tipăriturile din vremea lui Matei Basarab, întâlnită fiind și în paginile pravilei analizate în rândurile de față.

Îndreptarea legii, 1652, Vignetă

Exemplarul deținut de bibliotecă are [25]f, 794 f., format in folio, stare de conservare precară. Coperta este din lemn, îmbrăcată în piele, lipsind încuietorile.

Departate de a fi un simplu corpus juridic, *Îndreptarea legii* era menită să pună ordine în toate domeniile, începând cu cele spiritual și etic, fiind o carte de învățătură.

Biblia de la București (1688) este o altă lucrare importantă care se află în colecțiile speciale ale Bibliotecii Județene Dâmbovița. Este vorba de prima ediție integrală a ei în limba română, operă de mari proporții pentru acel timp. Tipărirea începuse încă din timpul lui Șerban Cantacuzino, la 5 noiembrie 1687, un prim triaj fiind terminat în septembrie 1688, deci în timpul vieții acestuia. Al doilea triaj s-a terminat abia în noiembrie 1688, sub noul domnitor. Potrivit unei note dintr-o altă tipăritură, Brâncoveanu, ca mare logofăt, a fost „ispravnicul” lucrării de tipărire a acestei prime Biblii românești, o operă de colaborare a cărturarilor români de pretutindeni. Acesta a conștientizat importanța instrumentelor lingvistice folosite la traducerea Bibliei de la București și a creat, pe vremea când era ispravnic, pentru tipărirea ei, un fond lexicografic din care făcea parte *Lexiconul greco-latin* al lui Varinus Favorinus (1522) și *Biblia Sacra Polyglota* (1653-1659) (Ștefan Ionescu. *Epoca brâncovenească*. Cluj Napoca: Editura Dacia, 1981, p. 138).

Titlul apare pe o pagină întreagă încadrată în chenar floral și arată că s-a tradus „dupre limba elinească spre înțelegerea limbii românești”. Pe verso-ul foii de titlu, într-un medalion oval, înflorat, se află stema țării (corbul cu crucea în cioc), în mijlocul figurii unui „gripsor” uriaș cu două capete, care ține în ghearele lui spada și buzduganul (stema familiei Cantacuzino). Coroana imperială domină întreaga imagine, care evocă tăria, puterea și izbânda domniei lui Șerban Cantacuzino asupra dușmanilor „văzuți și nevăzuți”, după cum spun versurile închinat stemei. Exemplarul deținut de noi nu mai are foaia de titlu.

Biblia de la București, 1688, Stema Țării Românești

Printre frontispiciile prezente apare și acela reprezentând un mascheron din a cărui gură ies lujeri având la extremități flori de bujor și un alt frontispiciu reprezentând motivul pomului vieții și floarea soarelui.

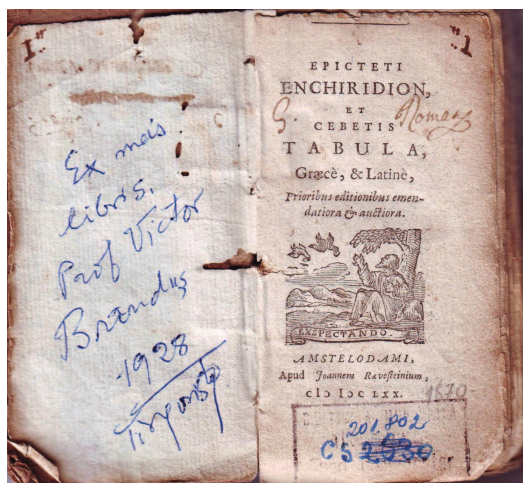
Biblia de la București, 1688, Frontispiciu

Volumele au fost pregătite pentru a fi împărțite tuturor celor ce puteau înțelege semnificația istorică din predosloviile lor. Stolnicul îl rugase pe Brâncoveanu să trimită în țară destule exemplare pentru a se afla despre noua schimbare de domnie, constituindu-se astfel în primul manifest distribuit de Brâncoveanu în scopul inițierilor legăturilor necesare pentru politica ce o va impune.

Exemplarul deținut are 932 p., format în folio mare, are lipsă foaia de titlu, este într-o stare de conservare proastă, cu multe foi desprinse, coperta fiind din scoarțe de lemn îmbrăcate în piele.

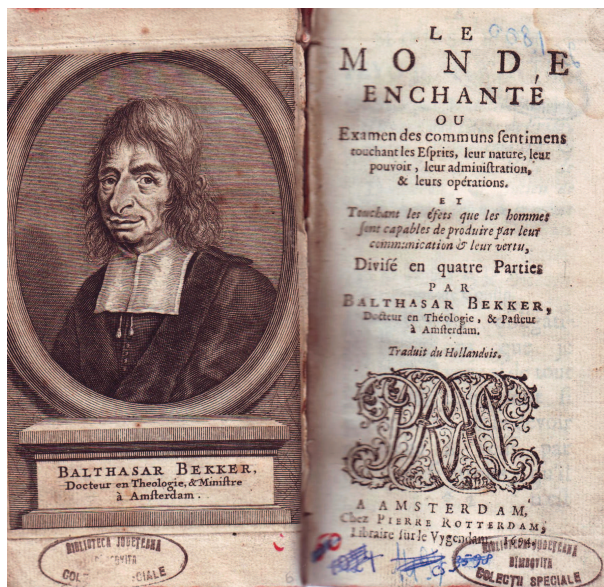
O altă lucrare de secol XVII aflată în patrimoniul bibliotecii aparține lui Epictet, și anume un *Enchiridion*, apărută în 1670 la Amsterdam. Aceasta este un manual scurt de consiliere etică stoică compilat de Arrian, un discipol al filozofului grec. Deși conținutul este similar cu *Discursurile* lui Epictet, lucrarea nu este o sinteză a discursurilor, ci mai degrabă o compilație de precepte practice.

Exemplarul deținut de biblioteca județeană are [2] f., 378 p., este complet, format în-16, coperti din carton, stare de conservare bună. Pe verso-ul foii liminare este trecut ex librisul donatorului, profesor Victor Brânduș.

Enchiridion, 1670, Foaie de titlu

Ultima carte deținută din secolul al XVII-lea aparține lui Balthasar Bekker, *Le monde enchante*, apărută în 1694 la Amsterdam. Bekker a fost judecat pentru blasfemie, denigrarea Bisericii și răspândirea ideilor ateiste despre Scriptură. Cartea de față este o lucrare de format în-12, [134], 387, [4] p., în stare de conservare bună, cu coperti din carton îmbrăcate în piele.

Balthasar Bekker, *Le monde enchante* (1694), Foaie de titlu și gravura reprezentând autorul

Fondul de documente rare și bibliofile deținut de Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița este unul mult mai vast care își va dezvălui valoarea în timp, reprezentând o adevărată sursă de cercetare pentru cei interesați de acest domeniu.

Conf. univ. dr. Agnes Erich

Garda de onoare a voievodului de la Mănăstirea Dealu. Mesaj peste timpuri (Testamentul moral al Voievodului și Spiritul mănăstirean – punte de legătură între trecut și viitor)

„Târgoviște eternă, Târgoviște eroică cu nume de cântec.

Cântec de dor, cântec de gând, cântec de vis, cântec de începuturi, cântecul de leagăn al mamei, tânguirea de clopot a ultimei treceri prin timp, care este o viață de om.

Oraș cu nume de legendă, adus de apa vieții – lalomița – de la sanctuarele creștinismului primitiv, de la hiperborei și pelasgi, de la picioarele primilor preoți ai lui Zamolxe, de la Sfinx, din Valea Cerbilor și Poiana Zânelor, trecut prin Cheile Zănoagei, îngemănat cu cântecul Dâmboviței după ce a sărutat mâna Brâncoveanului la Potlogi, dus în lume de aceste două lacrimi ale Bucegilor.

Este cântecul cel mai tandru, cel mai cu suflet, cel mai frumos din această lume și-n această viață, este cântecul mamei, este cântecul pământului din care ne-am născut și ne ducem fiecare, este cântecul Ilenei (Sărăroiu), privighetoarea din Valea Voivozilor:

Motto

„Eu sunt o lacrimă târzie
Din plânsul unei mii de ani,
Sunt visul care întârzie,
La casele celor orfani.
Sunt o mustrare trecătoare,
De pe târâmurii fără glas.
Și dintr-o lume care moare,
Sunt strigătul ce a mai rămas”.
(Octavian Goga)

„Măicuță, te-aș întreba/ Unde e Târgoviștea?”

Târgoviștea este în noi, în ființa noastră, în respirația pământului și în foșnetul ierbii, în aerul locului și tăcerea pietrelor, în unduirea cristalină a lacrimilor Bucegilor, în privirea tandră a mamei, în sfatul Părintelui, răbdător și molcom, plin de înțelepciunea cugetării, este moștenirea din moși și strămoși, este istoria noastră știută, dar mai ales neștiută.

Să nu uiți, fiule, niciodată!

Gânduri transformate în cuvinte. Scrise cu cerneală, ele pot fi săpate în marmură voivodală, încrustate în lemn înflorit, mirositor a grâu și ceară, pot fi zgâriate în arama de scut, pot fi poarta unei cărți a cunoașterii despre măreția, risipirea, ridicarea din cenușă a Târgoviștei, decăderea de acum...”

Aceste meleaguri încărcate de istorie, de spirit și de conștiință românească „le-a fost dat să găzduiască, alături de această armonie (M. Dealu), durată pe o mie de ani (N. Iorga), sediul uneia dintre cele mai valoroase ctitorii de educație și cultură națională românească – Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu.

Dealul, care se înalță „precum zidul o cetate”, un zid de apărare a Cetății Domnești a Târgoviștei, cu reperul ei cel mai reprezentativ – Turnul Chindiei – a găzduit de la început sediul acestui așezământ de cultură militară și patriotică.

Spiritul Universal a călăuzit pașii „marelui român”, Nicolae Filipescu, ctitorul instituției – care „știa bine că scadența unor mari răfuieli se apropia... dar mai știa... că ne lipsește mai ales tăria și caracterele care să poată domina evenimentele, întru mărirea Neamului și a Patriei”. De aici, ideea unei școli noi,

a cărei temelie o exprima în șase cuvinte: „*oameni de caracter, oameni de acțiune*” – către Mănăstirea Dealu, căreia i s-a conferit aura simbolică a unității de NEAM și limbă românească, care adăpostea capul viteazului voivod Mihai, sacru pentru toată suflarea românească de pretutindeni.

Scânteierea spirituală moștenită de Nicolae Filipescu, l-a determinat pe acesta să-și pună în operă ideea.

Barbu Ștefănescu Delavrancea – și el un împătimit al Neamului Românesc – care l-a însoțit pe Nicolae Filipescu la Mănăstirea Dealu, când a hotărât înființarea Liceului Militar – afirma despre el că e „*cel mai bine zidit dintre toți românii vremurilor noastre și dacă printr-un cataclism ar dispărea de pe pământ Neamul Românesc și ar rămâne numai Nicolae Filipescu, el, prin personalitatea sa, ar da idee de ce au fost românii*”.

Ca fin cunoscător al realităților societății occidentale, urmare a mai multor călătorii și vizite prin instituții de învățământ din Occident, a conștientizat faptul că avansul acesteia, comparativ cu societatea Orientală, se datora atenției și importanței acordate factorului educațional o perioadă mai lungă de timp, în mod deosebit, societatea engleză, franceză, ulterior cea germană, elvețiană și americană. Prieten cu Edmond Demolins, autorul lucrării „*În ce ține superioritatea saxonă*”, pe care a studiat-o în amănunt, preocupat de organizarea și înființarea și în România a unei instituții de educație cu caracter național, avea în vedere două criterii ale unui asemenea învățământ:

Pregătirea să pună pe același plan importanța educației morale, intelectuale și fizice; Scoaterea instituției în afara centrelor urbane.

După ce a vizitat Mănăstirea Dealu, împreună cu maiorul Marcel Olteanu (cel care va deveni primul director al Liceului Militar), deosebit de încântat și mulțumit de farmecul zonei, de condițiile care satisfăceau dispunerea localului, a stabilit imediat că locul era cea mai potrivită alegere, iar după trei zile a început transportul materialelor de construcție.

Dispunerea asigura un orizont larg al vechii cetăți de scaun, cu Curtea Domnească, Turnul Chindiei și cele două biserici de incintă, al culmilor Bucegilor în zilele senine, cu valea Ialomiței, unde lacrima Bucegilor asigura apa atât de necesară vieții, dar mai ales vecinătatea locașului construit de Radu cel Mare, care adăpostea relicva sfântă, simbolul unității naționale, „*visarea iubită a voivozilor noștri cei mari, a bărbăților noștri cei viteji*”.

Aceste elemente se constituiau în argumente pentru ca educația ce urma a se face în viitoarea instituție să fie însuflețită de patriotism fierbinte, înflăcărat, strict necesar consolidării statului român, în perspectiva împlinirii idealului de unire care se contura în viitorul apropiat.

La turnarea fundației și punerea pietrei fundamentale „*în ziua de 4 iunie 1912, în zilele mării sale Regele Carol I... pusu-s-a piatra de temelie la Liceul Militar Mănăstirea Dealu, înființat din îndemnul și străduința domnului Nicolae Filipescu, fost ministru de război, director onorific al acestui așezământ, de față fiind Direcțiunea Geniului și Direcțiunea Școalelor Militare din Ministerul de Război, însărcinate cu clădirea acestui așezământ, după planurile arhitectului A. Reiss, din Ministerul de Război.*”

Ideile exprimate de Nicolae Filipescu cu această ocazie, au constituit baza conduitei celor care au condus instituția, profesori, instructori și educatori:

„*Punând temelii acestei școli, cred că înzestrăm armata cu o instituție de folos și că prin ea, armata aduce o contribuție activității culturale a țării.*

„*În locul unei educațiuni prea exclusiviste, ambiționăm o educație completă, intelectuală, fizică și morală.*

„*Dezvoltarea intelectuală își va păstra locul de seamă... prin alte temelii decât metodele pasive, care cultivă memoria în paguba inteligenței și a judecății.*

„*Istoria și literatura cu menirea de a înălța sufletul, nu de a apăsa memoria; limbile moderne n-au nevoie, ca limbile moarte, să chinuiesc elevii... cu migălele gramaticale... elevii se vor deprinde pe nesimțite cu ele prin uz și afară din clase... Științele fizice și naturale sunt de o utilitate îndoielnică dacă ținesc a împovăra mintea cu anoste nomenclaturi.*

„*Aici, în laboratoarele ce vom avea... vom putea recurge cât mai des la demonstrația experimentală, care ațâță efortul și voința ferește de robia cărții, îndrumază tineretul spre știința căutării...*

„*Cultura intelectuală... se va cumpăni cu o cât mai îngrijită educație fizică, virilă, care împreună să dea elevului inițiativă și încredere în sine, energie, spirit de camaraderie și jertfă.*

„*Vrem ca energia și spontaneitatea firei sale să zburde la soare, în aer întărit și în libertate.*

„*De aceea, nu meditația în clase, la oră fixă, sub cârma amorțitoare a pedagogului, ci oricând și oriunde, prin pajiștile înflorite, în veselia jocurilor de voinicie, care dau îndrăzneală, inițiativă și spirit de decizie... libertatea necesară spre a trezi spiritul de răspundere... în toate privințele... de a dezvolta însușirile morale... fără a desființa clasificarea după notele de studii... Studiile ce se vor face aici, vor deschide calea și spre carierele civile... nu dorim a prinde în rândurile armatelor toată noblețea neamului și a pune... cu oarecare fudulie cariera militară mai presus de oricare alta...*

„*A sădi această pasiune... e menirea acestei școli, nu de a preda tehnica militară. Învățământul militar și-l vor căpăta mai apoi.*

„*Dar aceasta nu va fi făcut valoare, dacă nu-și va avea reazimul într-o vârtoasă educație*

patriotică și dacă știința militară nu va fi înflăcărată de eroism... să vibreze cultul sfânt al patriei, ...de onoare, dragoste fierbinte a gloriei.

În acest cuib de șoimi, adumbrat de zidurile sfântului locaș, întemeiat de cucernicia Radului Vodă și împresurat de eroicele amintiri ale Viteazului Voivod, însuflețească-se pentru vitejie, generații de voinici, de lei paralei, ca cei din povești, crescuți aici în frica lui Dumnezeu, dar numai a lui Dumnezeu.”

Aceste câteva cuvinte, presărate într-un discurs înălțător, dau măsura în care a fost concepută și desfășurată educația pe care dascălii liceului aveau datoria de a o împlini, datorie pe care „șoimii” pregătiți la Dealu au dovedit-o cu prisosință în cele mai dificile încercări ale istoriei, Războiul de Reîntregire și Războiul de Apărare a Ființei Naționale (cele două războaie mondiale), în construirea și edificarea statului național unitar român, în rezistența manifestată față de „ocupantul-eliberator” sovietic, în revirimentul de o clipă din anii '60-'70, în menținerea acestui spirit la început de secol și mileniu, contribuind la edificarea și păstrarea ființei noastre naționale în vârtejul unor evenimente potrivnice.

Tinerii, formați la această instituție a caracterelor alese, au avut permanent în atenție afirmațiile Profesorului, ale marelui Nicolae Iorga: „... *ci viața e un câmp de încercare, de pregătire, o tabără uriașă a muncii, în care oricine are a se îngriji nu numai de plăcerea sa, ci de datoria ce i-a căzut, de ajutorare a celorlalți în datoria de care sunt legați, de sprijinire prin activitate și jertfă, a conceptelor superioare care se cheamă ȚARĂ, NEAM, CIVILIZAȚIE.”*

În această atmosferă, în acest mediu au crescut și s-au format ca oameni, ca români „... *fiii neamului, crescuți la umbra zidurilor Sfântului Locaș, garda de onoare a cripei din Deal, păzind mormântul Viteazului Mihai, acel vârf de munte în diademul Carpaților noștri voivodali.*

Trecutul Mânăstirii Dealu trebuie cunoscut de fiecare dintre ei. Nicăieri nu poate fi un loc mai prielnic de trezire sufletească. Adăpostul, spre veșnica odihnă a moaștelor Neamului, este nu numai un loc de reculegere și înălțare spre cele sfinte, ci și spre dezvoltarea virtuților cetățenești și a iubirii desăvârșite de patrie.

Un nesecat izvor de învățături, școală din alte vremuri pentru ziua de azi și pentru cea de mâine.

Aceasta-i Mânăstirea Dealu”.

Acest laborator de educație în spirit național, moștenirea pe care a lăsat-o Liceul Militar de la Mânăstirea Dealu, trebuie luat ca exemplu și menținut în memoria colectivă a întregii suflări românești.

Totul trece, totul se schimbă, dar nu totul trebuie uitat. Peste spiritul de la Dealu, inoculat de o pleiadă de dascăli minunați, ofițeri și profesori civili, nu trebuie să se aștearnă vălul uitării.

Prin conduită elevată, calm, demnitate, grația în manifestările exterioare, ordinea în gândire și conduită, puterea sacrificiului personal în interesul NEAMULUI și al ȚĂRII, a familiei și a semenilor, perseverență, tărie de caracter, delicatețe sufletească plină de discreție, prin sentimentele de onestitate și tărie morală sădită în anii de studiu, s-a dorit a fi „*un punct de început*” pentru o autentică renaștere spirituală și morală a națiunii române.

Patriotismul, dăruirea, sentimente sublime și înălțătoare sădite și cultivate cu grijă de corpul de profesori ai liceului, nu s-au manifestat numai în momentele cruciale, în care jertfa de sine a propriilor vieți a fost sacrificiul suprem al fiecăruia, ci și în faptele de zi cu zi, săvârșite cu cinste și devotament, cu demnitate și loialitate, având întipărite în memorie, în toate împrejurările, ideile cititorului și ale dascălilor care le-au cizelat caracterele.

S-a scris și s-a discutat mult despre „*spiritul mânăstirean*” ca de o stare sufletească aparte, insuflată celor care și-au rafinat mințile și sufletele la această școală, la care, selecția riguroasă a cadrelor și a elevilor admiși, ca și trierea continuă pe parcursul anilor de studiu, unde educația bazată pe morala creștină punea mai presus de orice calitate dragostea pentru NEAM și ȚARĂ, pentru semeni, toleranța și înțelegerea, ridicarea la principiul călăuzitor în orice împrejurare a cinstei și corectitudinii în aprecieri, fără favoritisme bazate pe situație materială sau poziție socială, **unde adevărul era supremul argument**, al tuturor soluțiilor date, justa notare și stimulare a înclinațiilor și calităților fiecăruia, colaborarea pentru obținerea celor mai bune rezultate și continua lor recunoaștere pe plan național, asigurarea disciplinei liber consimțite ca metodă sigură de ordine și progres, etichetată și ea ca „*disciplina de la Dealu*”, unde nu sancțiunile, ci stimulentele pentru cei îndreptățiți să le primească, conduceau la rezultatele dorite.

Măgulirea superiorilor, ca și trădarea și pâra erau sancționate aspru, considerându-le dăunătoare formării caracterelor.

Într-unul din regulamentele liceului, care se deschidea cu capitoulul „*Despre părinți*”, se menționa: „*lubește-ți și respectă-ți părinții și nu te înjosi dacă soarta n-a fost darnică cu ei. Înălță-l, fă-l fericiți, oferă-LE ceea ce viața nu le-a putut oferi la un moment dat*”.

Dacă patriotismul se naște odată cu laptele supt de la sânul mamei, cu dragostea de părinți, de locurile natale, de prietenii și iubirile față de cei apropiați, el se înalță la eroism numai în împrejurările crâncene ale jertfei de sine. E obstacolul și totodată pasul pe care nu-l pot face decât cei care și-au călit caracterele sub atenta îndrumare a unor dascăli de excepție.

Col. (r) dr. Alexandru Manafu

Mutarea capului lui Mihai Viteazul de la Târgoviște la Iași. Refugiul la Kerson (Ucraina) și revenirea la Iași (1916-1920)

La 4 august 1916 intra în Primul Război Mondial și România, alături de Antanta, cu scopul declarat de a îndeplini principalul deziderat al tuturor românilor: desăvârșirea unității naționale, operă începută de Mihai Viteazul încă din 1600. După entuziasmul creat de primele succese ale armatei române, a urmat începând cu 9 decembrie 1916, ocupația germană, sub conducerea generalului de infanterie Tülff von Tschepe und Weidenbach, avându-l ca șef de stat major pe colonelul Heutsch. Acest lucru a determinat armata română să se retragă în Moldova, lăsând sub ocupația Puterilor Centrale mare parte din teritoriul României, inclusiv capitala. În aceste momente dificile pentru poporul român, pentru a nu fi capturat și batjocorit craniul lui Mihai Viteazul de către trupele austro-ungare, care ocupaseră cea mai mare parte a județului Dâmbovița prin Etapa 266 prusiană, al cărei Comandament (*Etappen-Kommandantur*) a fost instalat la Târgoviște, în localul Primăriei¹, s-a luat decizia istorică de a fi salvată relicva sfântă a neamului românesc.

Fiind părtaș la tragicele evenimente, ministrul cultelor I.G. Duca, unul dintre colaboratorii lui Ion I.C. Brătianu, nota în memoriile sale: „În sfârșit, tot atunci s-a întâmplat și episodul referitor la capul lui Mihai Viteazul. Precum se știe, acesta era păstrat într-o cutie de metal frumos lucrată la

Mănăstirea Dealu. Auzind că pe acea parte sunt trupe ungare, ne-am temut că ele ocupând Târgoviștea să nu profaneze rămășițele eroului care cucerise Ardealul și întrupase visul românismului, pe care noi încercăm să-l îndeplinim azi pentru vecie. Ne-am hotărât deci, să luăm acest cap care era și simbolul unității noastre naționale și să-l păstrăm alături de drapelul țării cât timp va bate peste noi furtuna restriștei. Astfel, capul lui Mihai Viteazul a fost transportat în ajunul invaziei la Iași și așezat în biserica Mitropoliei”². În același context, marele istoric Nicolae Iorga, nota: „în 1916 la pătrunderea inamicului în țară, doi profesori evlavioși au considerat că trebuie să apere racla sfântă de noua pângărire, au dus-o la Iași unde au depus-o la Mitropolie”³, întorcându-se astfel, din nou în Iași unde, ca și în Suceava, Mihai își făcuse intrarea triumfală în iunie 1600⁴.

La îndemnul lui Nicolae Iorga, dascălilor Liceului Militar de la Mănăstirea Dealu, preotul Alexandru Dolinescu (profesor de religie între anii 1912-1924) și Theodor Naum (profesor de limba română între anii 1914-1919), le-a revenit misiunea istorică de a salva craniul lui Mihai Viteazul, în condiții foarte grele pricinuite de evacuarea liceului în Moldova la Dorohoi și ulterior la Iași⁵. Transportul prețioasei relicve la Iași prin București, s-a realizat de către preotul Alexandru Dolinescu⁶, care a înfășurat-o într-o veche stofă bisericească și apoi într-o cutie din lemn de cireș captușită cu o catifea roșie. Acest episod este amplu descris de către soția profesorului Alexandru Dolinescu: „Iorga a obținut la București autorizația de la Mitropolie și de la Ministerul de Război și a rezervat biletul pentru un compartiment dintr-un tren special. Toate acestea le-a trimis

Mormântul lui Mihai Viteazul de la Mănăstirea Dealu

direcției liceului. Pe la sfârșitul lui octombrie 1916, Alexandru Dolinescu mi-a adus o cutie frumoasă din lemn de cireș, am învelit țeasta într-o stofă bisericască și am așezat-o în cutia aceea pe care am vârat-o într-un geamantan, iar împrejurul ei am pus lucrșoarele copiilor (aveam trei copii, cel mare de 5 ani). Directorul de studii Ion Pavelescu ne-a dat mașina școlii și un soldat, ajutor la bagaje și am plecat, cu ce am putut lua în grabă, la București. Ajunsesem în capitală înainte de prânz, iar trenul a plecat seara pe la zece. Era o aglomerație de nedescris, mii de oameni se refugiau. Am ajuns la Iași a doua zi pe la 11, din gară, Alexandru a mers la Mitropolie să predea capul⁷.

În dimineața zilei de duminică 17/30 octombrie 1916, preotul Dolinescu a fost întâmpinat în gara din Iași de către profesorul Naum (acesta făcuse deplasarea în capitala Moldovei mai devreme cu scopul de a prezenta adresele oficiale privind prevenirea autorităților locale), cei doi profesori predând tidva sacră Mitropoliei Moldovei și Sucevei⁸. Cu această ocazie, a fost semnat jurnalul nr. 3512 de către mitropolitul Pimen (1909-1934), preotul Alexandru Dolinescu, profesorul Theodor Naum și protosinghelul Policarp Luca: „Se constată de noi prin acest jurnal că astăzi, duminică 17 octombrie 1916, ora 3 după amiază, a sosit la Iași, părintele Alexandru Dolinescu preot și profesor la Școala militară de la mănăstirea Dealului și ne-a predat capul Voievodului Mihai Viteazul, din două piese, tigva și maxilarul de jos, așezat într-o cutie de lemn încuiată⁹. După ce relicva a fost depusă într-o tainiță pe peretele de răsărit al sfântului altar, în grija eclisiarhului Mitropoliei, Policarp Luca¹⁰, a fost semnat actul de predare de către cei implicați, fiind redactat în trei exemplare: unul a rămas în custodia Mitropoliei, iar celelalte două au fost predate de către profesorul Theodor Naum, ministrului Cultelor I.G. Duca și ministrului de Război Vintilă Brătianu¹¹.

Odiseea relicvei lui Mihai Viteazul avea să continue în vara „tragicului” an 1917, când capul Voievodului a fost strămutată la Kerson, un orașel de lângă gurile Niprului din sudul Ucrainei. Pentru efectuarea acestei operațiuni secrete, ministrul Cultelor I.G. Duca, i-a însărcinat pe administratorul Casei Bisericilor, Petre Gârboviceanu¹², și pe directorul Seminarului „Sf. Grigore Decapolitul” din Craiova, Grigore Popescu Breasta¹³, cerându-i acestuia din urmă, s-o aibă în grijă și s-o aducă

intactă înapoi relicva atât de prețioasă¹⁴. Acest episod al pribegiei craniului lui Mihai Viteazul, este magistral descris de I.G. Duca în memoriile sale: „Epopoea lui Gârboviceanu cu craniul marelui voievod în Rusia revoluționară merită să fie scrisă, istorica relicvă ascunsă în cutii de pălării spre a nu deștepta atenția agenților bolșevici, spaima perpetuă a conului Petrache, conștiința răspunderii ce i se încredințase, lupta aceasta de-a ascunselea este o adevărată tragi-comedie¹⁵. La Kerson, preotul Grigore Popescu Breasta a ascuns cutia cu craniul voievodului sub poala acoperământului Sfintei Mese a Altarului, și a ținut predici în șapte spitale salvând aproximativ 1800 răniți români de la executare de către trupele germane¹⁶. Din memoriile preotului Grigore Popescu Breasta publicate de fiica sa în 1977, aflăm că pribegia Voievodului Mihai în Ucraina s-a sfârșit la 3/16 aprilie 1918, când Petre Gârboviceanu și Grigore Popescu Breasta s-au întors la Iași, iar peste două zile au predat relicva sfântă, mitropolitului Pimen al Moldovei¹⁷.

Un pios omagiu de recunoștință era adus lui Mihai Viteazul la 8 noiembrie 1918¹⁸, cu ocazia împlinirii a 317 ani de la moartea voievodului, când, în mijlocul Mitropoliei din Iași a fost ridicat și împodobit un catafalc de către Regina Maria, pictorul Horațiu Dumitrescu și arhitectul Duiliu Marcu¹⁹, regina pregătind și îngrijind cu meticulozitate sicriul²⁰. Momentul solemn este descris cu măiestrie de Nicolae Iorga: „Capul, sacra tigvă din care scăpăraseră luminile fulgerătoare, a fost așezat, încununat de lauri, într-un sicriu de stejar, umplut cu cele mai vechi bucăți de brocard pe care le cuprindea veșmintăria mitropoliei²¹. Manifestările dedicate comemorării lui Mihai Viteazul au fost pregătite de Ministerul Cultelor și Instrucțiunii, care, în colaborare cu Universitatea Al.I. Cuza din Iași au stabilit programul acestora. Astfel, în seara aceleiași zi, la Teatrul Național din Iași, a fost organizat un festival închinat memoriei lui Mihai Viteazul, cea mai importantă figură a Evului Mediu românesc²² care, prin viața ca și prin moartea sa, a păstrat viu în conștiința neamului românesc idealul întregirii lui.

Seria cuvântărilor a fost deschisă de către Alexandru Lapedatu, membru al Academiei Române, care în memoriile sale prezintă amănunțit augustul eveniment: „A fost o serbare grandioasă. Parastasul de la Mitropolie, la care au luat parte: regele, regina, curtea regală, guvernul țării și tot ce lașul avea mai reprezentativ,

a fost de o solemnitate impresionantă, într-adevăr domnească. La serbarea comemorativă de după amiază din sala Teatrului Național a cuvântat Nicolae Bălan și cu mine (...). Cuvântarea profesorului Bălan ca sol al Ardealului, a fost deseori emoționantă(...). Cuvântarea mea, cu caracter mai mult istoric decât politic a fost publicată în «Neamul Românesc» de a doua zi... Poet al spadei a fost numit pe drept cuvânt Mihai Viteazul, căci, cu spada a scris el, în cartea trecutului românesc, cea mai strălucită epopee care a adus întruchiparea aievea a domniei celor trei țări române sub un singur stăpânitor»²³.

Manifestările au continuat cu alocuțiunile generalului de divizie Nicolae Petala²⁴, profesorului Nicolae Bălan²⁵, episcopului bucovinean Bodnărescu²⁶, actrița Marioara Ventura a recitat poezia *Ardealul* de Mircea Rădulescu, iar corul mitropoliei a intonat cântece patriotice²⁷. În seara aceleiași zi de 8 noiembrie 1918, Nicolae Iorga a susținut în aula Universității din Iași, o conferință în limba franceză: "Politica lui Mihai Viteazul, originile sale și importanța sa pentru tradiția politică a românilor"²⁸. Ecoul nu s-a lăsat așteptat: ministrul Franței la Iași, contele Charles Auguste Felix de Beauvoir, contele de Saint-Aulaire, fiind impresionat de impactul conferinței susținută de Nicolae Iorga, îi solicita acestuia printr-o scrisoare datată 21 noiembrie 1918, textul conferinței.

Capul sacru a neamului românesc a rămas în capitala Moldovei până la data de 23 august/5 septembrie 1920, timp în care "națiunea română spre a câștiga și a-și păstra independența a trebuit s-o puie sub ocrotirea puterii sale"²⁹. În acest context, Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) nu a creat un stat român întregit, ci a recunoscut doar justetea unui act pe care poporul român îl realizase deja prin lupta sa: unitatea națională³⁰. Această perioadă coincide în același timp cu eforturile lui Nicolae Iorga de a readuce țeasta lui Mihai Viteazul la Mănăstirea Dealu în sarcofagul care îl aștepta încă din 1913, și de unde, forțat de împrejurări plecase a doua oară în pribegie³¹. Deși a înaintat scrisori oficiale guvernelor conduse de Arthur Văitoianu și Alexandru Averescu privind readucerea relicvei lui Mihai Viteazul la Mănăstirea Dealu, totuși, în memoriile sale, Nicolae Iorga avea să noteze cu amărăciune: „În ultimul moment, o notă a generalului Râmniceanu, șeful Casei Regale anunța amânarea fără termen a solemnității pentru Mihai Viteazul"³².

NOTE

- ¹ Mihai Oproiu, Pârvan Dobrin, *Târgoviște. Orașul și împrejurimile sale între 1821-1918*, Vol. II, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2001, p. 157.
- ² I.G. Duca, *Memorii. Războiul. Partea I (1916-1917)*, Ediție și indice de Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, București, 1994, p. 83-84.
- ³ Nicolae Iorga, *Mormintele domnilor noștri*, în „Istoria românilor în chipuri și icoane”, Ediția I, Editura Ramuri, Craiova, 1921, p. 331.
- ⁴ Nicolae Iorga, *Soarta rămășițelor lui Mihai Viteazul: Idei dintr-o conferință ținută la Iași și discursul rostit la Mănăstirea Dealului în numele Academiei Române și al Ligii Culturale cu prilejul aducerii capului lui Mihai Viteazul*, București, 1920, p. 20; Neculai I. Staicu Buciumeni, *Colegiul Național „Nicolae Filipescu”*, (f.e.), Galați, 2006, p. 11.
- ⁵ Marin Gr.Năstase, *Destinul unui militar*, Regia Autonomă Monitorul Oficial, București, 2004, p. 29.
- ⁶ Alexandru Dolinescu, *Ridicarea capului Marelui Voievod Mihai Viteazul de la mănăstirea Dealul în octombrie 1916*, în „Neamul Românesc”, an XV (1920), nr. 185, joi 26 august, p. 1; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământești ale marelui domnitor Mihai Viteazul*, în „Dimensiunea religioasă a personalității domnitorului Mihai Viteazul (1593-1601) – premise și argumente pentru canonizare-”, Arhiepiscopia Târgoviștei, Târgoviște, 2011, p. 258-260.
- ⁷ Ilie Dumitrescu, Constantin Cârjan, *Odiseea capului Viteazului*, în *Magazin Istoric*, anul X (1976), nr.8 (113), august, p. 23; Nicolae Roboiu, Sorin Enescu, *Odiseea capului Viteazului*, în „Șoimii de la Mănăstirea Dealu. Amintiri despre Liceul Militar Nicolae Filipescu 1912-1948”, (f.e.), București, 1993, p. 21.
- ⁸ Constantin I. Stan, *Odiseea craniului lui Mihai Viteazul (1916 – 1920)*, în „Alma Mater Porolissensis”, Zalău, II, nr.4, iulie 2001, p. 80; Cornel Mărculescu, *Odiseea relicvei lui Mihai Viteazul, de la Turda la Târgoviște* în vol. „Arheologie și istorie în spațiul carpato – balcanic” (coordonator Denis Căprăroiu), Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011, p. 331; Idem, *Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu și readucerea capului marelui Voievod Mihai Viteazul în 1920*, în „Revista Hristica”, Editată de militarii din Garnizoana Târgoviște, Nr.9, Târgoviște, 2011, p. 19.
- ⁹ Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământești ale marelui domnitor Mihai Viteazul...*, p. 262-263; Scarlat Porcescu, *Capul domnitorului Mihai Viteazul la Iași în 1916-1920*, în „B.O.R.”, CXVI (1978), nr.11-12, p. 1308; Ilie Dumitrescu, Constantin Cârjan, *op.cit.*, p. 23-24
- ¹⁰ Pr.Dr.Constantin Nițescu, *Mănăstirea Dealu și Liceul Militar Nicolae Filipescu*, Tipografia „Viitorul” Petre G.Popescu, Târgoviște, 1932, p. 64; Ilie Dumitrescu, Constantin Cârjan, *op.cit.*, p. 23-24; Scarlat Porcescu, *Craniul voievodului Mihai Viteazul*, în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie A.D. Xenopol Iași”, tom XIV, 1977, p. 298; Octav Onicescu, *Memorii*, vol. I, București, 1982, p. 190-191; Niculae I. Șerbănescu, *Creștinul Mihail, mare voievod ce au fost domn Țării Românești și Ardealului și Moldovei – 375 de ani de la moartea lui Mihai Viteazul*, în „Mitropolia Olteniei”, XXVIII, 1976, nr. 9-10, p. 694; Constantin Rezachevici, *Capul lui Mihai Viteazul și Mănăstirea Dealu*, în vol. lucrărilor Sesiunii de comunicări științifice „Mihai Viteazul, domn creștin, strateg militar și întregitor de neam”, Târgoviște, 7-8 septembrie 2001, Editura Cetatea

- de Scaun, Târgoviște, 2003, p. 61; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 262.
- ¹¹ Alexandru Dolinescu, *op. cit.*, p. 1; Scarlat Porcescu, *Capul domnitorului Mihai Viteazul la Iași în 1916-1920*, în „B.O.R.”, CXVI (1978), nr. 11-12, p. 1308; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 263; Cornel Mărculescu, *Odiseea relicvei lui Mihai Viteazul...*, p. 331.
- ¹² Petre Gârboviceanu (1862-1938) a fost colaborator apropiat al lui Spiru Haret, doctor în teologie și filosofie, fost deputat de Mehedinți în Parlamentul României, fost director al Seminarului Central și al Școlii Normale din București, redactor al revistei „Biserica Ortodoxă Română”, administrator general al „Casei Bisericilor”, director general al „Casei Școalelor”, membru în comisia Monumentelor Istorice, editor, alături de C. Rădulescu-Motru, G. Coșbuc, I. Otescu, P. Dulfu, G. Adamescu, N. Nicolaescu, Const. C. Pop-Tașcu și V. Stoicescu, al revistei „Albina”, fondată de Spiru Haret la 5 octombrie 1897, autorul traducerii celebrei „Didactica Magna” a lui Comenius.
- ¹³ Grigore Popescu Breasta (1875-1955), studiază la Seminarul „Veniamin” din Iași și la Facultatea de Teologie din București (1898-1902), Seminarul pedagogic și universitar (1909), completându-și studiile în Germania (1909-1910), după care a absolvit Facultatea de Drept din București. Profesor în Râmnicu Vâlcea (1902-1903), funcționar la Administrația Casei Bisericii și în Ministerul Cultelor și Instrucțiunii (1903-1907), defensor eclesial (1907-1909), preot la Bisericile „Sfântul Ilie” și „Madona Dudu” din Craiova (1909-1940), profesor de Religie și Română la diferite licee din Craiova (1909-1938), un timp revizor eparhial în Episcopia Râmnicului, inspector general al Seminarilor și al învățământului religios (1919), unul dintre fondatorii Institutului de Arte grafice „Ramuri” din Craiova (1922); întemeietor, director și profesor al Seminarului Teologic „Sf. Grigorie Decapolitul” din Craiova (1922).
- ¹⁴ Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, Editura Mitropolitană Trinitas, Iași, 2008, p. 318.
- ¹⁵ I.G. Duca, *Amintiri politice*, Colecția „Memorii și mărturii”, vol. II, München, Jon Dumitru-Verlag, 1981, p. 211.
- ¹⁶ Maria Munteanu Breasta, *Completări la Odiseea capului Viteazului*, în „Magazin Istoric”, XI (1977), nr. 3, p. 32; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 265; Cornel Mărculescu, *Odiseea relicvei lui Mihai Viteazul...*, p. 332; Idem *Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu și readucerea capului marelui Voievod Mihai Viteazul în 1920...*, p. 20.
- ¹⁷ Constantin Cârjan, *Din nou despre Odiseea capului Viteazului*, în „Magazin Istoric”, XXIX (1995), nr.8, p. 38-39; Scarlat Porcescu, *Craniul voievodului Mihai Viteazul...*, p. 298; Idem, *Capul domnitorului Mihai Viteazul la Iași...*, p.1308; Maria Munteanu Breasta, *op. cit.*, p.32; Constantin I. Stan, *Odiseea craniului lui Mihai Viteazul (1916 – 1920)*, în „Alma Mater Porolissensis”..., p. 81.
- ¹⁸ Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 267-274.
- ¹⁹ I.G. Duca, *Memorii*, vol. IV, Războiul. Partea a II-a (1917-1919)... , p. 175; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 269.
- ²⁰ Nicolae Iorga, *Memorii*, vol. II, Editura Națională S.Ciornei, București, f.a., p. 113.
- ²¹ Nicolae Iorga, *O viață de om. Așa cum a fost*, Ediție îngrijită de Valeriu Râpeanu și Sanda Râpeanu. Studiu introductiv, note și indice de Valeriu Râpeanu, Editura Minerva, București, 1976, p. 542.
- ²² Neamul Românesc, an XIII (1918), nr. 312, p.2; Alexandru Lapedatu, *Mihai-Vodă Viteazul*, Institutul de Arte Grafice “Carol Göbl”, București, 1915, p.128.
- ²³ Scarlat Porcescu, *Cinstirea lui Mihai Viteazul*, în “Magazin Istoric”, XXIX (1995), nr. 8, p. 36; Alexandru Lapedatu, *Amintiri*, Prefață, ediție îngrijită, note și comentarii de Ioan Opreș, Editura Albastră, Cluj-Napoca, 1998, p. 156; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 274-276.
- ²⁴ Neamul Românesc, an XIII (1918), nr. 311 din 10 noiembrie, p. 3; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 277-278.
- ²⁵ Neamul Românesc, an XIII (1918), nr. 312 din 11 noiembrie, p. 3; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 278-281.
- ²⁶ Ibidem; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 281.
- ²⁷ Ibidem, p. 2-3.
- ²⁸ Neamul Românesc, an XIII (1918), nr. 313 din 12 noiembrie, p. 1-3; Scarlat Porcescu, *Cinstirea lui Mihai Viteazul...*, p. 37; Constantin I. Stan, *Odiseea craniului lui Mihai Viteazul (1916 – 1920)*, în “Alma Mater Porolissensis”..., p. 81-82; Ioan Scurtu, *Istoria Românilor în timpul celor patru regi (1866-1947). Ferdinand I*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, vol. II, Editura Enciclopedică, București, 2004, p. 71; Niculae I. Șerbănescu, *Soarta și cinstirea rămășițelor pământeste...*, p. 282-283.
- ²⁹ Dan Berindei, *Mihai Viteazul în viziunea generației făuritorilor României moderne*, în “Mihai Viteazul. Culegere de studii”, Editura Academiei R.S.R., Ediție îngrijită de Paul Cernovodeanu și Constantin Rezachevici, București, 1975, p. 46; Nicolae Bălcescu, *Opere*, vol. II, București, 1953, p. 175.
- ³⁰ *Desăvârșirea unificării statului național român* (sub redacția Miron Constantinescu, Ștefan Pascu), Editura Academiei R.S.R., București, 1968, p. 524; *Unirea Transilvaniei cu România* (sub redacția Ion Popescu-Puțuri și Augustin Deac), ediția a-III-a, Editura Politică, București, 1978, p. 740; Constantin Botoran, Ion Calafeteanu, Eliza Campus, Viorica Moisuc, *România și Conferința de Pace de la Paris (1918-1920). Triumful principiului naționalităților*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1983, p. 414.
- ³¹ Alexandru A.Vasilescu, *A 317 aniversare a morții lui Mihai Viteazul. Discurs ținut la Liceul Militar “Mănăstirea Dealu”*, Tipografia “Viitorul” Petre G.Popescu, Târgoviște, 1919, p. 12; Nicolae Iorga, *Memorii*, vol.II, București, f.a., p. 113; Idem, *Soarta rămășițelor lui Mihai Viteazul: Idei dintr-o conferință ținută la Iași și discursul rostit la Mănăstirea Dealului în numele Academiei Române și al Ligii Culturale cu prilejul aducerii capului lui Mihai Viteazul*, București, 1920, p. 21; Idem, *Politica lui Mihai Viteazul*, în “Istoria lui Mihai Viteazul”, Editura Militară, București, 1968, p. 411; Idem, *Comemorarea lui Mihai Viteazul la Academia Română*, în *Ibidem*, p. 412-419; Idem, *Soarta faimei lui Mihai Viteazul*, în *Ibidem*, p. 425-426; Niculae I. Șerbănescu, *Creștinul Mihail, mare voievod...*, p. 694; Ion Agrigoroaiei, Gheorghe Buzatu, *Iași serbează unirea*, în “Magazin Istoric”, XVII, 1983, nr. 12, p. 53; Constantin Rezachevici, *Capul lui Mihai Viteazul și Mănăstirea Dealu...*, p. 67.
- ³² Nicolae Iorga, *Memorii*, vol. II, Editura Națională S.Ciornei, București, f.a., p. 264.

DEMERS BIBLIOTECAR

Conferința ANBPR Sibiu (10-12 octombrie 2013)

Octombrie este luna când bibliotecarii din întreaga țară se întâlnesc, realizând fructuoase schimburi de informații, concretizându-se în Conferința Națională ce s-a desfășurat în partea de sud a Transilvaniei, în depresiunea Cibinului, mai precis la Sibiu.

Gazda minunată a acestui eveniment a fost Biblioteca Județeană „ASTRA”, iar tema care ne-a reunit pe noi, bibliotecarii, a fost SMART, adică „SMARTLibraries”.

Sub auspiciile acesteia s-a desfășurat Conferința, și cum titlul ne vorbește despre biblioteca inteligentă, acest lucru ne obligă pe noi toți cei ce slujim interesele acestei instituții să fim SMARTLibrarians.

Ce-a de-a XXIV-a ediție a Conferinței Naționale a întrunit reprezentanți din Ministerul Culturii, OSIM, Irex, Biblioteca Academiei Române, Universitatea din București, Biblioteca Națională a României, Biblioteca Pedagogică, cea și Metropolitană, precum și reprezentanți din 38 de biblioteci județene și orașenești din întreaga țară. Ritmul

conferinței a fost unul alert, dar, pe alocuri, și molcom (că doar am fost în Transilvania) iar subiectele abordate cât și prezentările oferite au stârnit interesul participanților.

Conferința a fost structurată pe mai multe secțiuni iar atelierelor SMART s-au desfășurat în mai multe etape: Maratonul ideilor deștepte; Secțiunea TIBRO; Prezentări de servicii SMART (moderne, noi) biblioteci locale/comunale; Târgul serviciilor SMART de bibliotecă; SmartTour la Biertan (inaugurarea Lăzii de Breaslă)

Din programul conferinței încercăm să prezentăm atelierelor care ne-au trezit în mod constructiv interesul. Și cum noutatea a reprezentat-o cuvântul SMART, joi 10 octombrie a debutat cu „Maratonul ideilor deștepte” în care au fost prezentate perspective inedite de receptare a mesajului bibliotecii publice din România în mediile conexe: academic, editorial, publicitar, artistic, managerial.

În cadrul atelierelor SMART au prezentat opiniile lor cei de la Biblioteca din Brașov, mai precis Secția pentru copii devenită Centru de excelență (*SmartKids*), Biblioteca de la Galați – tot Centru de excelență (40+) iar Biblioteca de la Iași – *Biblioteca mea, biblioteca noastră* – adaptarea serviciilor și programelor bibliotecii publice la nevoile reale ale comunității.

Sesiunile desfășurate în paralel au permis abordarea mai multor teme, dar cel mai important lucru este că a prilejuit o mai bună interacțiune între participanți.

A doua zi a continuat cu prezentarea activităților grupului IMPACT, susținută de directorul Bibliotecii

Județene din Brașov, dr. Nazare Daniel, urmat de o sesiune marca TIBRO.

Ultima parte a zilei a fost dedicată serviciilor SMART din bibliotecile orașenești și comunale, dar și Târgului de servicii SMART în care toți bibliotecarii și-au prezentat produsele culturale și educative într-un mod cât mai atractiv și inovator.

Acest târg al serviciilor SMART a reprezentat cel mai bun prilej în care s-a interacționat, s-au pus întrebări, s-au aflat răspunsuri, am fost uimiți de inventivitatea colegilor noștri, de faptul că din ce în ce mai mult BIBLIOTECA este OPEN-Space-ul în care tradiționalul poate fi pus atât de bine în valoare, poate conviețui foarte bine alături de modern.

De la obiectele confecționate de copii și puse în vânzare, la perele din grădina bibliotecii, branduite astfel sau la răvașele frumos ambalate și afișele sau pliantele care vorbeau despre ceea ce face fiecare bibliotecă, totul ni s-a părut un efort dar în același timp o plăcere a bibliotecarilor de a ieși în față, de a arăta fiecare că este mai bun decât celălalt.

În ultima zi a Conferinței am avut o adevărată revelație. Dis-de-dimineață am pornit într-un SmarTour la Biertan (undeva la 100 km de Sibiu), unde a fost inaugurată *Lada de breaslă* – o nouă bibliotecă tematică din circuitul Bibliotecii Județene „Astra” Sibiu.

Destinația, una de poveste, un loc parcă „uitat de lume”, de agitația zilnică, o comunitate mică în

care populația formată din sași și români au gândit că le-ar fi de folos o bibliotecă.

Am rămas uimiți, tăcuți, în acest mic, cu rafturi masive de lemn ce aveau puține cărți, cu decor de poveste în care steagurile breslelor, în număr de șase, tronau atârinate din tavan.

Ea însăși – Biblioteca din Biertan, ar merita un articol dedicat ei, iar ceea ce am văzut, am trăit și am simțit în acel loc ne-a întărit încă o dată încrederea că noi bibliotecarii putem făuri **POVEȘTI** – povești adevărate.

Și ca totul să fie frumos până la sfârșit, pe drumul de întoarcere la Sibiu am poposit la Marpod, în „*Borcanul de dulceață cu povești*” – o altă bibliotecă tematică, o altă bibliotecă de poveste.

Biertan și Marpod, două localități mici pe harta țării, pot fi exemple atât de mari pentru toate celelalte comunități grupate în jurul celor 41 de biblioteci județene.

Ne-am întors încărcăți de energie pozitivă, dornici să punem în practică idei, care să ridice meseria noastră, ce nu este deloc de neglijat, *Breasla bibliotecarilor*, și de ce nu, povestea frumos țesută la Sibiu să continue în așa fel încât peste tot în țară rebrandingul cultural să se reinventeze la cote din cele mai înalte.

Daniela Iordache, bibliotecar
Camelia Petre, bibliotecar

Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița și proiectele cu finanțare europeană

Societatea actuală este una în continuă schimbare și doar cei care gândesc liber, *out of the box*, reușesc să țină pasul cu tendințele. Afirmatia este general valabilă, fie că vorbim despre oameni, culturi, obiceiuri sau instituții.

Bibliotecile sunt importante pentru societate, pentru că ele contribuie la educația cetățenilor. Această condiție obligă instituțiile menționate să se reinventeze permanent, să aducă mereu ceva nou în atenția comunității, pentru a atrage un număr cât mai mare de utilizatori, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de formare și informare ale tuturor.

Uniunea Europeană a adus o multitudine de oportunități pentru cetățenii activi, care vor să aducă o schimbare pozitivă în viața comunității lor. Pentru multe dintre ele, proiectele cu finanțare sunt calea progresului. Un exemplu în acest sens este Târgoviște, un oraș mic în care este situată Biblioteca Județeană *Ion Heliade Rădulescu* Dâmbovița. Important este faptul că aici, la bibliotecă, funcționează de 5 ani și Centrul EUROPE DIRECT, un centru de informare și comunicare înființat printr-un proiect finanțat de Comisia Europeană și Consiliul Județean Dâmbovița. Scopul său este de a aduce informația europeană mai aproape de cetățenii județului, atât din zonele urbane cât și rurale, în vederea întăririi capacității lor de a accesa, înțelege și folosi acest tip de informație în viața de zi cu zi (despre Uniunea Europeană, despre drepturile lor și despre prioritățile UE) și de promovare a cetățeniei participative la nivel local și regional sau redirectionându-i către surse de informații specializate, contribuind la sensibilizarea populației sau promovând dezbaterile. Astfel, prin intermediul Centrului EUROPE DIRECT Târgoviște cetățenii pot să beneficieze de un acces facil la informații, să aibă posibilitatea de

a-și face cunoscute opiniile și de a face schimb de opinii, în toate domeniile activităților instituțiilor UE, în special al celor care au un impact asupra vieții de zi cu zi, Centrul constituindu-se în interfața Comisiei Europene cu cetățenii, canalizând feedback-ul primit de la aceștia, cooperând cu alți vectori de informație și sprijinind Reprezentanța Comisiei Europene în România în activitățile sale locale, precum și Biroul de Informare al Parlamentului European în România.

EUROPE DIRECT Târgoviște a adus un suflu nou Bibliotecii Județene Dâmbovița, a readus tinerii aici și mai mult, a devenit un loc unde oameni de toate vârstele și din toate categoriile sociale și profesionale găsesc ceva de făcut și revin cu drag de fiecare dată. Centrul a adus adolescenți în bibliotecă, i-a învățat ce înseamnă voluntariatul, educația nonformală, cetățenia europeană activă, i-a ajutat să se dezvolte din punct de vedere personal și profesional. Aici, ei învață să scrie proiecte cu finanțare europeană pentru ca apoi să le și implementeze. Învață să ofere suport aproapelui și primesc la rândul lor ajutor. Menționăm aici câteva dintre proiectele realizate cu succes de tineri cu vârste între 15 și

30 de ani, deveniți o echipă de voluntari care astăzi numără peste 300 de persoane și care lucrează în diferite domenii, sprijinind astfel activitatea bibliotecii și a Centrului: *Dâmbovița- tineri voluntari în lupta împotriva excluziunii sociale*, *Playagame@biblioteca.ta*, *Tradiție și inovație la biblioteca ta*, *Ludoteca din parc sau Fantasy land*, *Fii activ, creativ și respectă-ți semenii*, *Biblioteca mea e cea mai COOL-turală!*, *Hai cu noi în echipa de teatru forum!*, *În căutarea drepturilor pierdute etc.* Ei sunt prezenți la toate evenimentele, susținând echipa bibliotecii la buna organizare a acțiunilor.

Schimbările de tineri realizate cu organizații, biblioteci sau alte instituții din Malta, Spania, Polonia, Ungaria, Bulgaria sau vizitele de informare și documentare în țară (Râmnicu Vâlcea, Sibiu, Horezu, Mureș, București) sau în alte state membre UE (Cehia, Slovacia, Ungaria, Franța, Belgia etc) reprezintă tot atâtea ocazii de îmbogățire a cunoștințelor, de educație și formare la tinerii de azi a unor deprinderi necesare pentru viață.

De asemenea, prin crearea de puncte de informare europeană în bibliotecile din mediul rural, puncte deservite de voluntari, Centrul a dus informația și a dezvoltat evenimente și în zone mai greu accesibile, îmbunătățind vizibil colaborarea dintre Biblioteca Județeană Dâmbovița și cele locale. Nu în ultimul rând, prin finanțarea primită pentru amenajarea, dotarea și funcționarea Centrului EUROPE DIRECT de la Comisia Europeană și Consiliul Județean Dâmbovița, Biblioteca Județeană Dâmbovița a fost dotată cu mobilier și echipamente electronice și informatice de ultimă generație, care au contribuit la îmbunătățirea calității muncii și la creșterea gradului de satisfacție al utilizatorilor și al

personalului bibliotecii în privința serviciilor oferite, dar și al ambianței materiale.

Rolul important al Centrului în diseminarea informației europene a implicat și realizarea de noi parteneriate. Astăzi, baza de date numără peste 400 de parteneri: școli, primării, consilii locale, biblioteci, universități, alte centre EUROPE DIRECT, persoane fizice, biserici, societăți comerciale, ONG-uri sau reprezentanți ai unor instituții de nivel județean sau național: Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, Institutul European Român, Agenția Națională pentru Protecția Consumatorului, Registrul Comerțului, Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița, Casa Corpului Didactic, Baroul Dâmbovița etc. Toți, și-au adus contribuția și continuă să dea plus valoare evenimentelor organizate de Biblioteca Județeană *Ion Heliade Rădulescu* Dâmbovița prin centrul său EUROPE DIRECT Târgoviște.

În concluzie, EUROPE DIRECT Târgoviște a adus numeroase beneficii atât instituției gazdă – Biblioteca Județeană *Ion Heliade Rădulescu*, cât și dâmbovițenilor. Aceștia au devenit utilizatori frecvenți ai bibliotecilor locale și ai Bibliotecii Județene Dâmbovița – majoritatea au călcat pragul Centrului cel puțin o dată în cei 5 ani de funcționare. Iată o poveste despre cum o bibliotecă poate contribui la schimbarea mentalității unor oameni. Noi facem acest lucru cu ajutorul unui proiect frumos și de succes (iar asta o spun cei care au beneficiat de serviciile noastre). Puteți vedea dacă este așa printr-o vizită la Biblioteca Județeană *Ion Heliade Rădulescu* Dâmbovița.

Vă așteptăm!

Ulăduț Andreescu
Bibliotecar metodist

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu” la cea de a XII-a ediție

Considerat o complexă activitate anuală de tradiție a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, Salonul Editorial „I.H. Rădulescu” a ajuns la cea de a XII-a ediție.

Ca și în anii anteriori, obiectivul principal al Salonului editorial a fost prezentarea către publicul dâmbovițean a ofertei de carte a celor mai importante edituri din țară și din județul Dâmbovița. Ce s-a schimbat radical a fost conceptul de prezentare a standurilor: în aer liber, în pavilioane special achiziționate și amenajate în zona de maxim trafic pietonal a scuarului Primăriei Târgoviște, exact în perioada dedicată Zilelor Cetății (6-8 septembrie 2013). Organizarea salonului în aer liber, în pavilioane speciale, a reprezentat o premieră în județul Dâmbovița, dorindu-se obținerea unei audiențe maxime și venindu-se în întâmpinarea dorinței editurilor de a avea un public cât mai divers și cât mai numeros.

Anul acesta au participat editurile ALL, Bibliotheca, C.E.C.C.A.R., Curtea Veche Publishing, Eikon, Etnologică, Nemira, Niculescu, Singur, Tritonic, Valahia University Press, Grupul Editorial Corint, Grupul Editorial RAO, Grupul Editorial Saeculum I.O., Arhiepiscopia Târgoviștei, Centrul Județean de Cultură Dâmbovița și Complexul Național Muzeal „Curtea Domneasca” Târgoviște.

Deschiderea Salonului s-a bucurat de prezența unui public numeros și a celor mai importante oficialități locale – primarul Gabriel Boriga, cel care a susținut biblioteca pentru a putea organiza salonul editorial în aer liber; vicepreședintele Consiliului Județean Dâmbovița, Ioan Marinescu; vice-primarului Târgoviștei, Ion Țuțuianu – alături de reprezentanții Arhiepiscopiei Târgoviștei, ai Societății Scriitorilor Târgovișteni și ai altor instituții de învățământ și cultură, care au transmis gândurile lor tuturor celor prezenți, edituri și cititori

După deschiderea oficială și transmiterea mesajelor de bun venit ale celor prezenți, directorul Bibliotecii Județene, conf.univ.dr. Agnes Erich, a anunțat prima lansare importantă a acestei ediții a salonului, Integrala Manuscriselor Cantemir, lucrare bibliofilă vastă, ce include totalitatea manuscriselor lui Dimitrie Cantemir, facsimilate, ale cărei prime 25 de volume au fost recent achiziționate de către bibliotecă.

Imediat după lansarea Integralei Manuscriselor Cantemir, Arhiepiscopia Târgoviște a prezentat cele

mai recente lucrări apărute sub egida ei „Viața și acatistul Sfântului Nifon”, „Întregitor de țară și martir al neamului românesc: Mihai Viteazul (1593-1601)” și „Iubitor de cultură, protector al Bisericii și martir al credinței ortodoxe: Sf. Martir Constantin Brâncoveanu (1688-1714)”, ultimele două constituind volume de studii cu caracter aniversar.

După amiaza primei zile a fost marcată de lansările editurii „Tritonic”: „Fantoma de pe lac”, „Seduția apei”, „Viață dublă la Veneția”, autor Monica Ramirez, prezentă la manifestare.

Sâmbătă, 7 septembrie, a venit rândul editurii „Bibliotheca” să prezinte noutățile, din care amintim: „Basarabii de Târgoviște” (semnat de regretatul istoric Gabriela Nițulescu), „I.H. Rădulescu, Gr. Alexandrescu, Vasile Cârlova, Ion Ghica, I.Al. Brătescu-Voinești” (autor acad. Mihai Cimpoi), „Societatea Scriitorilor Târgovișteni. Din istoria unei grupări literare” (autori Mihai Stan, Victor Petrescu, George Coandă). Și editura târgovișteană „Singur” a lansat două volume „Buzunarul timpului de la piept” (autor Vali Nițu) și „Cuvinte tăcute” (autor George Ioniță).

De asemenea, editura „Eikon” a prezentat publicului lucrările „Nae Ionescu și discipolii săi în arhiva Securității” (volumul V de Mircea Vulcănescu), „Ispitirea aldinelor” (autor Gilda Monica Bularda), „Anotimp suspendat” (autor Eliza Macadan).

În ziua de 8 septembrie, activitățile organizate de către Editura CECCAR (Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România) – lansarea publicației „Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de acces la stagiul pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat” și masa rotundă cu tema „Căi și soluții privind optimizarea afacerii prin externalizarea serviciilor contabile” – au marcat încheierea manifestărilor organizate de către Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”, în cadrul celei de-a XII-a ediții a Salonului Editorial.

Succesul evenimentului, evidențiat prin prezența unui număr record de vizitatori ai Salonului și prin vânzările înregistrate de editurile participante, ne-a determinat să considerăm noul concept de prezentare a standurilor în aer liber potrivit pentru organizarea edițiilor viitoare, adaptat caracteristicilor publicului dâmbovițean.

Simpozionul Național „Contribuții la conceptul de istorie a cărții și bibliotecilor”

Conștientă de rolul său important ca și continuator al tradițiilor culturale târgoviștene, tradiții în care cartea tipărită ocupă un loc central, identificându-se cu începuturile activității tipografice pe teritoriul românesc, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița a găzduit în data de 27 septembrie 2013 lucrările Simpozionului Național „Contribuții la conceptul de istorie a cărții și bibliotecilor”.

Manifestarea, unică la nivel național prin subiectul abordat, a beneficiat de prezența majorității specialiștilor români din domeniul cărții vechi și bibliofile și a fost pusă sub egida Asociației „Amicala Bibliotecarilor și Bibliofililor”.

Simpozionul a avut ca subiect direcțiile de cercetare ale istoriei cărții în istoriografia românească, în comparație cu evoluția conceptului în istoriografia occidentală și dorește reunirea celor mai importanți specialiști din domeniul cărții vechi și bibliofile, în scopul readucerii istoriei cărții în atenția cercetătorilor și integrarea ei într-o viziune interdisciplinară, alături de istoria mentalităților, antropologia culturală, istoria literară și istoria artei.

Obiectivele Simpozionului au fost:

- Valorificarea patrimoniului cultural scris;
- Formarea unui grup de profesioniști ai cărții interesați de istoria și valorile domeniului, pentru a dezbate anual o anumită temă și pentru a realiza, în consecință un volum colectiv de studii și articole;
- Încurajarea schimbului de idei și experiențe între bibliotecari și bibliofili din diferite centre culturale;
- Creșterea vizibilității mediului biblioteconomic și a domeniului legat de istoria cărții.

Studiile prezentate au abordat fenomenul în toată complexitatea sa și, grație eforturilor organizatorilor, au putut fi reunite într-un volum de studii.

Lucrările prezentate au fost: *Despre istoria cărții și bibliotecilor* (Gheorghe Buluță); *Teritoriu de explorare și direcții de cercetare în istoria cărții* (Daniela Lupu); *Considerații privind necesitatea înnoirii discursului istoriografic asupra cărții și lecturii. Glose la un... glosar* (Ioan Maria Oros); *Tălmăcirea cărților în limba română – necesitate socială* (Tudor Nedelcea); *Carte veche românească și documente istorice la Câmpulung Muscel* (Cristian Militaru);

Tipărituri antimiene în colecții externe (Ioan St. Lazăr); *Episcopul Damaschin al Râmnicului (1708-1725) și cărțile Bisericii Ortodoxe Românești* (Dorin Teodorescu); *Aspecte privitoare la tipar și carte în revista „Arta și tehnica grafică”* (Cristina Popescu); *Cărți uitate, cărți regăsite. Date culese cu ocazia cercetării unui fond inedit* (Policarp Chițulescu); *Dialog despre cele două sisteme principale ale lumii. Un bestseller în secolul al XVII-lea* (Alexandru V. Ștefănescu); *Epilog la un conflict între două școli istoriografice. Mărul discordiei: biblioteca lui Grigore Tocilescu* (Daniel Nazare); *Din istoria bibliotecilor românești: emanciparea și dezvoltarea culturală a societății* (Victor Petrescu); *Biblioteca unui sfânt ierarh: Andrei Șaguna, mitropolitul Transilvaniei. Demersuri pentru o prelucrare informatizată integrală* (Dan Levente, Iuliana Govoreanu, Marioara Pantiș); *„Vârsta de aur” a oratoriei românești: discursuri parlamentare în colecțiile bibliotecii Camerei Deputaților* (Cornelia Stănică, Mihaela Zecheru); *Valori documentare în colecția de arhive a Bibliotecii Academiei Române* (Lorența Popescu); *Carte bibliofilă (secolul al XVII-lea) în colecțiile Bibliotecii Județene „I. H. Rădulescu” Dâmbovița* (Agnes Erich); *Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș: ex-libris-uri pe cartea veche și rară* (Lucreția Picui); *Biblioteca infinită – o necesitate a societății contemporane* (Doina Banciu); *Cărți românești și străine. Scurte comentarii și valori estimative* (Gheorghe Buluță, Monica Mocanu); *Prevenirea degradării documentelor de bibliotecă, o necesitate de actualitate* (Aurelian-Cătălin Popescu); *Biblioteca publică în societatea informației și cunoașterii* (Octavian Mihail Sachelarie)

Partea finală a simpozionului a constituit-o vizitele de documentare la Mănăstirea Dealu și Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște.

Ca și alte activități de amploare organizate de către Biblioteca județeană, manifestarea a beneficiat de sprijinul financiar al Primăriei Municipiului Târgoviște, semn că autoritățile locale au luat în serios proiectul de transformare a Târgoviștei în capitală culturală.

Grupaj realizat de

dr. Alexandru V. Ștefănescu

Un deceniu în câteva rânduri

După 8 ani în care a funcționat într-un spațiu cu suprafața de 9 mp, în anul 2011 Biblioteca Vulcana Pandlele și-a schimbat domiciliul. S-ar putea spune că „a ieșit în lume”, căpătând identitate. Localizare centrală, spațiu generos, luminos, mobilier adecvat, firmă luminoasă...

Posibilitatea accesării programului Biblionet a fost fitilul care a aprins dinamita mobilizatoare pentru autoritățile locale, care au înțeles că nu era chiar vorbărie goală solicitarea anuală a bibliotecarului pentru un spațiu potrivit.

De la încăperea mică și întunecoasă situată în sediul Primăriei, în care se puteau cu greu strecura concomitent maxim doi utilizatori, printre rafturi, cabluri și stive de cutii în care erau depozitate cărți ce nu mai încăpeau în rafturi, Biblioteca a trecut la un spațiu generos atât pentru accesul la raft, cât și pentru lectură sau accesarea Internetului, pentru care se organizează deseori o sală de așteptare – sală de lectură ad hoc.

În plus, dotarea cu videoproiector și ecran de proiecție asigură acum posibilitatea organizării de activități interesante și diverse: prezentări powerpoint pe diverse teme, audiții muzicale, vizionări de filme etc.

Desigur că și bibliotecarul a trebuit să se schimbe, adaptându-se noilor condiții. Mai întâi a fost clasicul „șoarece de bibliotecă”, ocupat în mod primordial cu achiziția, inventarierea și clasificarea documentelor, pentru a crea o colecție demnă de o bibliotecă publică. În 2003, când a început să funcționeze, biblioteca avea în patrimoniu 1954 de volume. Astăzi are peste

8000, dobândite atât prin achiziții din fondurile alocate anual de la bugetul local, cât și prin transferuri de la Biblioteca Județeană și donații de la membri ai comunității.

Astăzi activitatea bibliotecarului e mult mai diversă: creează pentru utilizatori conturi pe diverse rețele de socializare, comandă cărți online, ajută elevii să-și întocmească referate, organizează diverse ateliere de lucru pentru prichindei (pictură, quilling) etc. Și, întrucât accesul la calculatoare este limitat temporar (câte o oră pentru fiecare utilizator) zâmbește îngăduitor atunci când un puști captivat de jocul său se revoltă când este trimis acasă, spunând furios: „Doamnă, dar mai am un minut!”...

Luiza Barbu

bibliotecar, Vulcana Pandlele

Biblioteca Publică Raci

Activitatea bibliotecii din comuna Raci stă sub semnul sintagmei „Biblioteca este templul învățării iar învățătura a eliberat mai mulți oameni, decât toate războaiele din istorie.” (Carl Thomas Rowan)

Biblioteca publică Raci a fost înființată la data de 2 mai 2006 și este o bibliotecă de tip enciclopedic având misiunea de a servi interesele de informare, studiu, educație, lectură și recreere ale utilizatorilor din comunitate, oferind acces liber, gratuit și nediscriminatoriu la informație și cunoaștere prin baza de date și colecțiile proprii.

La momentul înființării, colecțiile bibliotecii erau alcătuite dintr-un număr de 400 de documente provenite din transferul de carte, realizat de biblioteca comunală Lucieni, după înființarea comunei Raci, din ianuarie 2005. Fondul de carte existent în prezent este de 4236 de documente și provine din transferurile realizate de la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, achiziții și donații din partea membrilor comunității noastre.

Este o mare satisfacție să observi cum în șase ani biblioteca comunală a evoluat atât de mult. De la un spațiu impropriu, sărac și neprimitor, într-un loc plin de viață și modern. Biblioteca s-a transformat în... biblioteca publică, crescând ca fond de documente, cât și ca diversitate a serviciilor și activităților propuse, cetățenii de rând putând astfel să se informeze, instruiască, socializeze și, de ce nu, să se recreeze.

Datorită serviciilor și facilităților oferite: împrumut la domiciliu, informații de toate tipurile, prelungirea termenului de împrumut prin telefon și prin e-mail, rezervare de titluri prin telefon și prin e-mail, acces liber la raft 100 %, 4 stații de lucru pentru utilizatori,

imprimantă și scanner, acces gratuit la Internet și acces la Internet wireless, s-au înmulțit și activitățile culturale și de loisir.

Și pentru a evidenția câteva dintre activitățile bibliotecii menționăm **aici sesiunile de informare și formare pentru elevii Școlilor Gimnaziale Raci, Siliștea, și Șuța Seacă; vizitele la bibliotecă** (în cadrul cărora vizitatorii au primit informații despre istoricul, serviciile oferite și manifestările culturale ce se desfășoară în instituție); **vacanța la bibliotecă** (programul prin care am oferit elevilor și tinerilor din localitate un program de activități educative și distractive pe perioada vacanțelor); **ora poveștilor** (programul creat pentru copii ce se organizează în cadrul bibliotecii și extramuros, pentru a pătrunde în lumea copilăriei și a poveștilor); **atelier de handmade** (quilling și origami); **campanii de ecologizare** „Let's Do It, Romania!"; **comemorări și aniversări.**

În concluzie, putem spune că alături de școală, biblioteca deține un loc important în comunitate și în procesul educațional al fiecărui individ. Dacă școala are ca scop educația formală, ce se caracterizează prin obligativitate, bibliotecii îi revine sarcina educației non-formale, care este voluntară și activă și o premisă importantă în procesul de învățare continuu.

Campanii de ecologizare „Let's Do It, Romania!”

Cateluța Barbu
bibliotecar, Raci

PATRIMONIU

Înființarea bibliotecii ca instituție publică de cultură

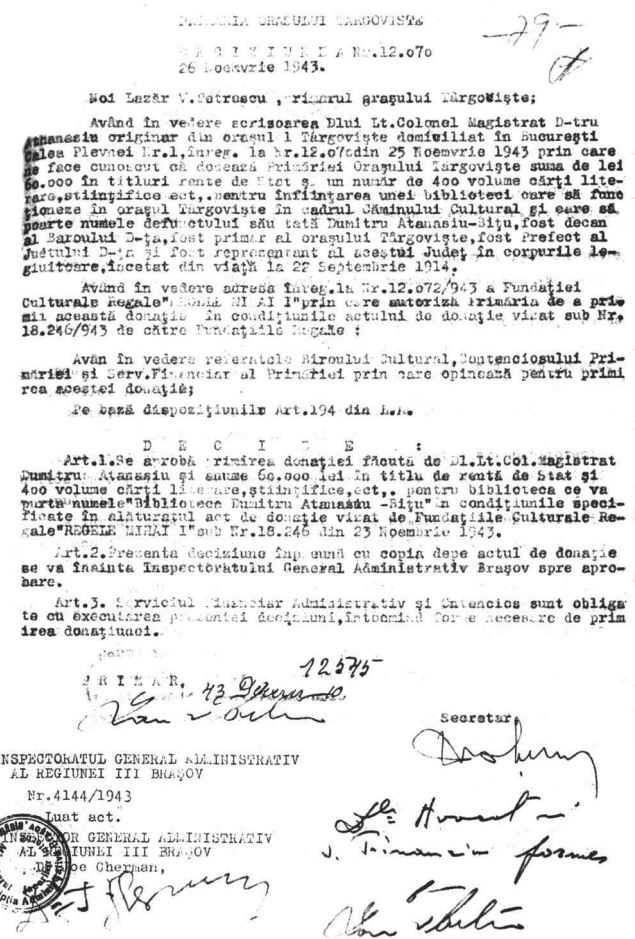
În timpul războiului, la 28 noiembrie 1943, în sala de Consiliu a Primăriei Târgoviște s-au întrunit membrii Consiliului de colaborare și ai Căminului Cultural „Târgoviștea” pentru constituirea „Asociației târgoviștenilor și dâmbovițenilor” menită să sprijine „acțiunea de propășire sub toate înfățișările a Târgoviștei, întreprinsă de administrația și autoritățile locale”¹.

Despre pregătirea construcției unei biblioteci publice, ziarul „Ancheta” semnaleză sub titlul: „Manifestația culturală de la Târgoviște. Înființarea bibliotecii publice «D. Athanasiu Bițu». Constituirea «Asociației târgoviștenilor și dâmbovițenilor»,” că în ziua de 28 noiembrie 1943 în sala de consiliu a Primăriei Târgoviște s-au întrunit în ședința condusă de av. Lazăr Petrescu, primarul orașului, membrii Consiliului de colaborare și ai Căminului Cultural „Târgoviștea”. Au mai participat: Constantin D. Dimitriu, general G. Potopeanu (foști miniștri); lt.col. magistrat D.D. Athanasiu – șeful cenzurii centrale, profesor V.V. Haneș – consilier în Ministerul Culturii Naționale, ing. N. Bucșeneanu, col. C. Bengliu – prefectul județului, col. Ilie Dinescu – comandant C.T.D., col. C. Săndulescu – președintele Camerei de Comerț, col. V. Andronescu – comandantul subcentrului A.P., col. Iancovescu, avocații Gonzalv Ionescu, Victor Kercea și Grigore Constantinescu (foști primari), av. Grigore Tollea și Ion D. Dimitriu (foști prefecți), Oreste Hahon – șeful poliției, preot profesor G. Brănișteanu, Grigore Mărculescu – directorul și inspectorul Căminului Cultural județean, profesor Al. Vasilescu, alte personalități de frunte ale orașului din acel timp.

La solemnitate au participat și membrii „Asociației târgoviștenilor și dâmbovițenilor”, care au aprobat numirea primului director al muzeului, bibliotecii și căminului, în persoana profesorului Alexandru Vasilescu. Cine era acesta? Absolvent al Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București (1910), născut în 1885 (Simnicul de

Sus, Dolj), se stabilește la Târgoviște (1914). Profesor de istorie la Școala de Ofițeri de Cavalerie, Școala Normală și Liceul „Ienăchiță Văcărescu” din vechea Cetate de Scaun. Doctor în științe istorice cu „Oltenia sub austrieci (1716-1739)”, teză susținută în 1928.

Din 1944 Alexandru Vasilescu este director al Secțiunii Târgoviște a Institutului de Istorie Națională. Autor al unor documentate articole și studii de istorie și istoria culturii. „(A 317 – aniversare a morții lui Mihai Viteazul” (1919):

Decizia Primăriei Târgoviște de la 26 noiembrie 1943

„Urmașii lui Mircea cel Bătrân până la Vlad Țepeș (1418-1456)” (1945).

Numit director al Muzeului de Istorie al Târgoviștei (1943), ocupându-se de asemenea, de Căminul Cultural și Biblioteca orașului. După inaugurare, el întocmește „Regulamentul de funcționare al bibliotecii”, fiind unul din primele regulamente de organizare și funcționare ale bibliotecilor, ca instituții de cultură. Acesta este aprobat prin Decizia 70563 din 14 august 1944 a Primăriei orașului Târgoviște. În cele 30 de articole ce îl compun se fac precizări asupra denumirii bibliotecii, conducerii, necesarului asigurat de primărie pentru buna funcționare, a taxelor de membru și de citit, condițiilor în care se pot împrumuta cărțile, programul de funcționare și altele.

A fost ales un Comitet de conducere în următoarea componență: președinți de onoare – domnii Ion Al. Brătescu-Voinești și preot-profesor Nae Popescu, membri ai Academiei Române – dl Constantin D. Dimitriu, fost ministru; președinte activ, dl general G.T. Potopeanu; vicepreședinți d-nii: av. I.C. Nicolaescu, prof. V.V. Haneș, col. prefect C. Bengliu și primar Lazăr V. Petrescu; secretari: d-nii lt.col. magistrat D.D. Athanasiu; av. Iulian Grideanu, prof.dr. Al. Vasilescu și preot prof. G. Brănișteanu; casier dl. col. C. Săndulescu, iar ca membrii toți cei ce au semnat actul de constituire².

Primarul târgoviștean, care în același timp era și președintele Consiliului de colaborare și al Comitetului Căminului Cultural orașenesc a expus scopul ședinței și a rugat să se treacă la constituirea asociației. În numele Căminului Cultural „Târgoviștea” a acceptat donația de 60.000 lei și 400 de volume făcută de lt.col. magistrat D.D. Athanasiu, fiu al Târgoviștei, pentru biblioteca publică ce va fi instalată într-o aripă a Muzeului regional din oraș. Doleanță care nu s-a putut realiza din cauza problemelor de ordin material, financiar dar și a cenzurii din timpul războiului.

De la sfârșitul lunii noiembrie 1943, când a fost înființată prin hotărârea Primăriei Târgoviște, s-au întreprins activități de constituire a fondurilor, unificarea celor ale unor uniuni, asociații, primirea unor donații, găsirea soluțiilor necesare, confecționarea mobilierului cu sprijinul Căminului Cultural Târgoviște.

Luând cuvântul, dl. Constantin Dimitriu a evocat trecutul de glorie al fostei cetăți, a afirmat din nou „nevoia de a se constitui o asociație generală din care să facă parte toți fiii județului și

orașului, în vederea strângerii legăturilor sufletești și spirituale dintre acești fii, ca un imbold pentru generațiile viitoare și ca o realizare a visului atâtor intelectuali. După exemplul altor localități, Târgoviștea trebuia să facă această afirmare mai mult decât oricare altă regiune, întrucât fiii ei au obligația de a întreține orașul lor pe un plan cât mai ridicat, deoarece sunt legați de trecutul glorios al acestei cetăți”³. Primarul orașului a dat citire scrisorilor de adeziune la constituirea Asociației din partea d-lor I. Al. Brătescu-Voinești, scriitor dâmbovițean, membru al Academiei Române și av. I.C. Nicolaescu, propunând, totodată, ca președinte activ al Asociației pe generalul G.T. Potopeanu, fost ministru, a cărui personalitate și activitate le elogiază. Acesta mulțumește pentru aprecierile adresate și face propuneri interesante de dezvoltare a activității viitoare a Asociației.

Au vorbit: prof. V.V. Haneș, col. Săndulescu, av. Iulian Grideanu, preot G. Brănișteanu, ing. N. Bucșăneanu, av. Gr. Tollea, Tache Atanasiu și alții. În cadrul discuțiilor se face propunerea apariției unei reviste locale, care să poarte titlul „Curierul”, ca omagiu pentru Ion Heliade Rădulescu, ctitor de cultură națională.

Comitetul ales aduce mulțumiri domnului D.D. Athanasiu pentru donația făcută bibliotecii, gest recunoscut și apreciat de toți cetățenii orașului care au hotărât ca biblioteca să primească numele tatălui domniei sale. Biblioteca va funcționa în localul muzeului până ce Căminul Cultural orașenesc își va construi un local propriu.

După ședința încheiată într-o atmosferă optimistă a urmat o frumoasă șezătoare culturală la sala Teatrului „Ion Heliade Rădulescu”, organizată în scopul strângerii de fonduri pentru biblioteca publică „D. Athanasiu – Bițu”. După cuvântul introductiv rostit de ziaristul I.G. Vasiliu, scriitorul Octav Dessila a ținut conferința „Procesul de creație al operelor proprii” după care scriitorii Vasile Militaru, George Păun, Mircea Streinul și Virgil Carianopol au citit din operele lor. Corul Liceului „Ienăchiță Văcărescu”, dirijat de prof. cpt. N. Stan, a prezentat un program de muzică românească.

Revenind la donația lt.col. magistrat Dumitru D. Athanasiu din București, arătăm că pentru a înlesni înființarea bibliotecii el s-a decis „a dona Primăriei suma de 60.000 de lei în titluri rente de stat și a unui număr de 400 volume în valoare de 107.106 lei având și consimțământul Direcțiunii Generale a Căminelor Culturale din țară” (prin adresa nr. 18246/23 noiembrie 1943).

Dintre condițiile puse în actul amintit se stipulează că donația este definitivă și irevocabilă devenind proprietatea Primăriei Târgoviște, gestul fiind făcut deoarece lt. colonel magistrat Dumitru D. Athanasiu era originar din acest oraș de care se simțea legat, biblioteca fiind o strictă necesitate, ea corespunzând „unei reale nevoi adânc simțită de populația acestui oraș”⁴.

Conducerea orașului Târgoviște, reprezentată de primar, pe baza Deciziei Nr. 12070 din 26 noiembrie 1943 aprobată de Inspectoratul General Administrativ Brașov cu nr. 4144/1943, acceptă donația făcută de dl.lt.col. magistrat Dumitru D. Athanasiu, avizată de Fundația Regală „Regele Mihai I”, mulțumindu-i donatorului pentru frumosul gest făcut către Primăria orașului Târgoviște (adresa din 22 ianuarie 1944).

Din studiul inventarului cuprinzând volumele donate rezultă o structură tematică diversă (istorie, știință, pedagogie, geografie etc.), lucrările având ca autori printre alții: George Călinescu, Radu Boureanu, George Brătianu, Nicolae Cartoian, Nicolae Bagdasar, Octav Suluțiu, Constantin Giurăscu, Radu Rosetti, Pierre Benoit, Thyde Monnier, Pestalozzi, Stuart Gloete, Noelle Henry, R.S. Stevenson și alții.

Declanșarea războiului va avea consecințe nefaste și asupra dezvoltării culturale a orașului care, în ciuda proiectelor amintite, are o perioadă de stagnare. Cu toate acestea, la 30 ianuarie 1944, se va inaugura „Muzeul Regional Târgoviște” care va găzdui și biblioteca orașului, de curând înființată.

În invitația de a participa la eveniment primarul consemna: „Duminică 30 ianuarie 1944, orele 11, se va inaugura *Muzeul Regional Târgoviște*, clădit și organizat de Comisiunea Monumentelor Istorice și Primăria Orașului Târgoviște, cum și a unui comitet cetățenesc în frunte cu Dl C.D. Dimitriu.

De asemenea, se va inaugura și *Biblioteca publică* a Căminului Cultural și a Primăriei „D. Athanasiu-Bițu”, în prezența autorităților superioare.

Primirea oaspeților se va face la Primărie, de unde se va merge la muzeu”.

Modul în care s-au desfășurat festivitățile este prezenta și în Buletinul Primăriei Orașului. Clădirea, inclusă pe lista monumentelor, este

Vechiul Muzeu al Târgoviștei unde s-a deschis în 1944 biblioteca orașului

descrișă astfel în „Enciclopedia orașului Târgoviște”: „Arhitect Ghica Budești. Construcție în stil neoromânesc, planul clădirii este în formă de U, deschis spre strada Stelea cu o galerie sprijinită pe stâlpi ce închid o curte interioară. Se compune din parter, și șase săli, hol central prevăzut cu un turn „în secțiune hexagonală pe o bază pătrată și cu ferestre pe fiecare fațadă. Construcția este pe fundație de beton, cu zidărie din cărămidă, planșeu din lemn, acoperiș în două ape cu pantă mare, învelitoare de tablă, pardoseală din parchet, iar holul din mozaic simplu. Clădirea a fost ridicată prin contribuția publică, la inițiativa și stăruința lui Constantin Dimitriu, constituind primul muzeu regional al orașului care a fost „inaugurat la 30 ianuarie 1944. Din 1970 a funcționat ca Muzeu de Arheologie iar în prezent este spațiu dedicat expozițiilor temporare”⁵.

Sfârșitul războiului, va aduce răsturnări și consecințe dureroase pe plan politic, economic și social, resimțite și de comunitatea târgovișteană.

NOTE

1. Filiala Arhivelor Statului Dâmbovița. Fond Primăria orașului Târgoviște. Dosar 49/1942, fila 18.
2. Ancheta, an V, ediția a 2-a, 28 noiembrie 1943, p. 4.
3. Ancheta, an V, ediția a 2-a. În dosar 14/1943-1944, f. 80.
4. Filiala Arhivelor Statului Dâmbovița. Fond Primăria orașului Târgoviște, dosar 14/1943-1944, fila 16.
5. Enciclopedia orașului Târgoviște, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011, p. 309.

Prof.dr. Victor Petrescu

Biblioteca publică din cetate ca o zare de speranță în vremuri de răscruce (Amintiri, momente, chipuri)

Când, împământenit în Cetatea Târgoviștei de prin toamna lui 1947, am purces să-i cunosc sufletul, rând pe rând am descoperit, într-o ordine impusă de împrejurările existenței mele de atunci, mai întâi vechiul cartier Suseni, din miazănoapte (am aflat că, odinioară, de aici s-a pornit orânduirea orașului), apoi Curtea Domnească și Școala de Băieți Nr. 1 (azi i se spune „Vasile Cârlova”) din bătrânul centru istoric, librăria profesorului și scriitorului *Ion Calboreanu* (de prin 1948) și Biblioteca urbei – însetat cum eram și încă mai sunt, de lecturi – căreia i-am trecut pragul în vara lui 1950. Așadar, acum 64 de ani!

Biblioteca fusese mutată într-o clădire abia „dată la cheie”, semăna cu celebra Sală Dalles din inima Bucureștiului, avea un generos spațiu de lectură, elegant, cu niște ferestre uriașe, din tavan și până aproape de podea, care dădeau – oferind o imagine pitorească – spre scuarul / mica grădină publică din fața primăriei (sfatul popular, cum se numea pe atunci după model sovietic), mobilat pe un întreg perete de rafturi cu geamuri protectoare glisante și în care am zărit, legată în imitație de piele de culoare roșie, o ediție completă, în limba franceză, a romanelor lui *Jules Verne*, editate la „Hachette” și senzațional ilustrate de *Gustave Doré*. Eram, de fapt, la vârsta călătoriilor imaginare prin misterioase orizonturi care te îmbinau la aventură, fiind de-a binelea julesvernian. Și îmi aduc aminte și acum de zâmbetul blând al Doamnei *Elena Nicoară*, bibliotecara-șefă, abia numită în această funcție, soția unui distins avocat al baroului târgoviștean, și cu al căror fiu, Florin, o fire fin ironică, voi fi peste un an, coleg la celebrul Liceu „Ienăchiță Văcărescu” (azi, Colegiu Național, în acel timp fiind denumit, tot după model sovietic, Școala Medie de Băieți Nr. 3), da, o doamnă în adevăratul sens al cuvântului și care te atrăgea prin admirabila sa cultură clasică și prin vorba bună cu care-i îndemna pe tineri la haricul ospăț al Cunoașterii prin lectură.

(N.B. Este locul aici să remarc un paradox târgoviștean pentru acele vremuri de răscruce, ba chiar de restriște, România fiind sub ocupație politică și militară sovietică, comunismul de sorginte bolșevică sfâșiindu-i destinul, iar răfuielile cu „intelectualitatea burgheză” și epurările din biblioteci a „literaturii periculoase”, conform unui absurd index, stârnind un

sentiment de spaimă). Paradoxul a fost acela că în cele două licee de bună reputație locală și națională, „Ienăchiță Văcărescu” și „Constantin Carabella”, mulți profesori – unii excepționali, și de care am avut și eu parte – au fost păstrați la catedră, iar la Biblioteca orașului, iată, a fost numit bibliotecar-șef o doamnă din rândul „intelectualității burgheze”. Și din acest paradox, unora dintre noi, adolescenți, în acel timp bolnavi de „frumoasa zăbavă a cetitului”, și încumetându-ne în de-ale creației literare, ne-a fost de bun augur.

În 1951, câțiva neliniștiți „tineri scriitori”, elevi la „Ienăchiță Văcărescu”, *Daniel Drăgan* și *Gheorghe Tomozei* (peste ani vor fi scriitori cu „firmă garantată”, al doilea, din păcate, s-a ascuns prea devreme într-o Pasăre Albastră), alăturându-l și pe subsemnatul, au prins un moment prielnic și, cu „aprobare de la partid”, altfel nu s-ar fi putut, au așezat temeiul celui mai cunoscut și longeviv cenaclu literar târgoviștean numindu-se la început „Alexandru Sahia”, și, nu după multă vreme, „Grigore Alexandrescu”. Și trebuie să recunosc că dacă cel ce mărturisește acum a propus această schimbare de denumire, bibliotecarul-șef, doamna *Elena Nicoară*, a reușit, la „raionul de partid”, să obțină râvnita aprobare. De altfel, doar la câteva luni după ivirea sa în „viața culturală” a Târgoviștei, deschis fiind în salonul unei vechi băcănii cârciumi, naționalizată, cenaclul își va muta „sediul” în intima cameră anexă a Bibliotecii orașului și, asta, pentru că, oficial, el apăruse sub auspiciile acesteia. Altminteri, nu s-ar fi putut. (Iar în acest „sediul” va funcționa până în 1955 când va fi „transferat” la Casa de Cultură a raionului, fosta „Sală de arme” a urbei).

Noul local al bibliotecii, din ianuarie 1950

În acei ani, Cenaclul „Grigore Alexandrescu” a fost pentru Biblioteca orașului – mai târziu a raionului Târgoviște și din 1968 a județului Dâmbovița – o tribună de acțiune literară, membrii săi hrănindu-se spiritualicește cu pasiune din cărțile sale – majoritatea provenite, ca donații, din impresionantele biblioteci particulare ale unor aristocrate familii intelectuale târgoviștene: Atanasiu-Bițu și Tălângescu – și polemizând în „ședințele de lucru”, dar și în „întâlnirile cu cititorii”, cu tineresc curaj, despre „rolul actului de creație în societatea contemporană”. Și care, uneori, îi lua prin surprindere pe „activiștii de partid de pe tărâmul culturii”, bibliotecarul-șef, doamna *Elena Nicoară*, apărându-ne în fața acestora cu explicația, să-i zicem, psiho-pedagogică, că fiind noi niște „tineri, abia ieșiți din copilărie, eram în căutarea adevărului materialist al lumii. Unii sunt utemiști”.

Biblioteca a găzduit, aduși pe „prietenești relații personale” ale unui boem om de cultură, regizor al formației de teatru a Casei de Cultură a raionului, gazetar de vocație, *Ion Vasiliu*, „nea Jean” cum îi spuneam cu duioșie – în perioada interbelică și până la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial a inițiat și editat cel mai longeviv săptămânal de informație, cultură și mondenități târgoviștene, „Ancheta” – scriitori, astăzi clasici, cum au fost *Radu Boureanu* și *Cicerone Theodorescu*, și pentru a „echilibra balanța” au fost invitați, la porunca „secției de propagandă și agitație” a „raionului de partid” și scriitorii proletari – corifei ai „realismului socialist critic” – *A.G. Vaida* și *V. Em. Galan*.

Și pentru că am evocat patru figuri proeminente culturale ale acelei vremi (*Daniel Drăgan*, *Gheorghe Tomozei*, *Elena Nicoară* și *Ion Vasiliu*), iată acum și alte chipuri care au ilustrat acțiunile creatoare și educative ale cenaclului și, implicit, ale Bibliotecii publice târgoviștene.

Profesorul *Victor Brânduș*, zis și „Magister” de către foștii săi elevi de la ilustrul Liceu Militar „Nicolae Filipescu” – și așa a fost apelat, cu respect, până la trecerea sa în eternitate – primul secretar (asta era pe atunci denumirea președintelui) al cenaclului, el fiind unul din „intelectualii burghezi” îngăduiți de partid.

Eminent profesor de latină, autor al unor lucrări monografice despre destinul tragic al unor personalități antice; cât și de istoric culturală locală, a fost unul din fondatorii revistei de cultură „Târgoviște” (seria a II-a) în perioada interbelică. După război și până la pensionare a profesat ca dascăl de română și latină pe la mai toate liceele târgoviștene. Animat de o netihnă fervoare culturală a pus la cale, la Biblioteca orașului, cât a fost secretarul cenaclului, și nu numai aici, întâlniri literare, simpozioane științifice, concerte ale faimoasei corale „Cântarea României” – el însuși

fiind un împătimit corist –, iar pentru noi, începătorii în aventura literară a fost un sfătos și didactic îndrumător. În 1954 s-a retras din funcția de secretar, iar eu l-am înlocuit până în 1955.

Elena Mătase, membră a Uniunii Scriitorilor, prozatoare pentru copii, a fost practic numită în 1955 al doilea secretar oficial al cenaclului, ea însoțindu-și soțul care fusese – din ce pricini nu mai rețin – adus, dacă îmi mai aduc aminte bine, magistrat în Târgoviște. Elegantă, cu gesticulație aristocrată, ne-a împărtășit câte ceva din biografia-i scriitoricească și se ferea să rostească vreo opinie politică. Părea a se teme de ceva. Plăcerea ei era aceea de a se întâlni cu elevii de-o șchioapă din școlile târgoviștene. A părăsit, pe neașteptate, orașul și atunci am fost ales cu „puteri depline” secretar al cenaclului.

Constantin Ionescu – mai târziu, după ce a terminat con brio Facultatea de Medicină Generală din București, și-a adăugat la nume și „Târgoviște”, din sinceră iubire pentru cetatea natală, și așa este cunoscut academicianul de astăzi pe toate meridianele lumii medicale, diabetologul căutat ca o „fântână de leac” și promotor al acupuncturii în România –, fost coleg de clasă la „lenăchiță Văcărescu” și unul din fondatorii cenaclului, noi îl apelam cu diminutivul „Tit”, era un exact prozodist, iar pe *Eminescu* îl știa pe de rost. Cu capul său leonin, încadrat de o rebelă podoabă capilară buclată, făcea deliciul întâlnirilor literare, mai ales rătăcindu-le pe elevele din clasele mari, când recita din bardul ipoteștean.

Dumitru Țicoș, delicatul Doru – astăzi profesor de istorie pensionar în București –, și el unul dintre fondatori și coleg de clasă la „lenăchiță Văcărescu”, a fost să fie filosoful cenaclului; spirit volterian, ca ironie panseistică, și la „ședințele de lucru”, și la întâlnirile de la bibliotecă cu cititorii; avea sfânta naivitate, în acel „obsedant deceniu”, să vorbească despre viziunile asupra lumii ale lui *Schopenhauer* sau *Jean Paul-Sartre*, ba și despre muzica dodecafonică. Și îi conecta pe auditori la o altă înțelegere, cuprinzătoare, a existenței.

Ștefania Stâncă (pe numele ei adevărat Ștefania Nicolaescu), profesoară de limba și literatura română și poetă grațioasă, răspândind în jurul său sfiiciune și discretă prietenie, descoperită și publicată de *Ion Vasiliu* la „editura cooperatistă” a scriitorilor bucureșteni „Boema” prin 1947. A venit în cenaclu nu la multă vreme după înființare, și la întâlnirile bibliotecii cu cititorii, era o persuasivă propovăduitoare a poeziei neoclasice. După 1955 s-a refugiat într-o autoimpusă reclusiune.

Momente... Chipuri... Dintr-o vreme de răscruce peste care s-au așternut, asemenea unor sedimente geologice, alte vremuri. Și un noian de speranțe. Și de neuitat aduceri aminte.

Prof.dr. George Coandă

Biblioteca „Târgoviște” de la Chișinău. Realizări și perspective

Biblioteca „Târgoviște” a fost fondată la 31 august 1995. Actul de colaborare a fost semnat de către Lidia Kulikovski, director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și directorul Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, Victor Petrescu. Este amplasată în centrul sectorului Buiucani al municipiului Chișinău și constituie o instituție publică de cultură cu profil științific, enciclopedic și informativ.

Biblioteca „Târgoviște” constituie colecții care reflectă diversitatea intereselor culturale și lingvistice, întreține și educă dragostea, gustul pentru lectură prin oferirea unui spectru larg de titluri de documente, capodopere ale culturii literare, naționale și mondiale, contribuie la îmbunătățirea educației cetățenilor, extinde varietatea de suporturi și formate care includ CD, DVD, audio format etc.

Principalele surse de informare despre noutățile editoriale sunt: editurile, librăriile, cataloagele editoriale, saloanele și târgurile de carte, semnalările din presă, colaborarea directă cu autorii, emisiunile culturale radio-TV, firme particulare de difuzare a cărții, autori particulari, utilizatori.

Achiziția documentelor se bazează pe *Politica de dezvoltare a colecțiilor*, *Politica de achiziții*, *Regulamentul cu privire la grupul de lucru pentru achiziția resurselor documentare și informaționale* care au scopul de a asigura rentabilitatea, obiectivitatea, transparența și eficiența procedurii de achiziție a resurselor documentare și informaționale pentru necesitățile comunității chișinăuene conform criteriilor de selectare.

Biblioteca „Târgoviște” asigură o structură

optimă a achizițiilor de documente pe diferit suport, garantând cererea și oferta intereselor de lectură și studiu a comunității chișinăuene. În acest scop s-au luat în considerație un șir de alți factori specifici, cum ar fi: structura socio-profesională și de vârstă a utilizatorilor; gradul de utilizare a serviciilor de bibliotecă; diversitatea multiculturală și lingvistică a utilizatorilor; nevoi speciale cum ar fi persoanele cu dizabilități sau cele în vârstă; accesul la informație on-line.

Pe parcursul anilor 2008-2012 la Biblioteca „Târgoviște” colecția de documente a fost completată cu **12306** documente și **6770** titluri. Cele mai multe publicații au fost achiziționate din domeniul beletristicii. Promovarea unui management al dezvoltării colecțiilor a minimalizat numărul cererilor neonorate. Structura colecției a înregistrat modificări neesențiale după tipul de documente. S-a extins numărul de documente electronice în această perioadă (de la 29 până la 482 documente). Structura fondului de carte după conținut nu a înregistrat schimbări semnificative (deși ponderea materialelor din domeniul științelor naturii a crescut puțin, iar cel din domeniul tehnicii și artei s-a micșorat).

Pentru toată perioada de existență a Bibliotecii colecția se constituie astfel: total documente – 37192, ediții periodice – 628; documente electronice – 482; titluri total – 22922; titluri de ediții periodice 41; colecție în limba română 34227.

Biblioteca „Târgoviște”, pe parcursul a 18 ani de existență, are o colaborare fructuoasă cu Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște, își aduce o mare contribuție la popularizarea literaturii române și universale, pune la dispoziția publicului cititor o bogată colecție de cărți și periodice. Tot în această perioadă de activitate a bibliotecii, s-a reușit să se constituie o bogată colecție de documente (crescând pe parcurs de la **5489** la **19998** documente) donate de instituțiile din municipiul Târgoviște. Fonduri reprezentative au fost primite de la Biblioteca Universității „Valahia”, de la Editura Bibliotheca, și Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale.

Donațiile partenerilor din municipiul Târgoviște sunt valoroase, cu caracter enciclopedic și inedită pentru

comunitatea orașului Chișinău (aproximativ 49% din colecția de carte ce ne aparține este din Târgoviște).

Avem și o colecție de cărți cu autografe ale scriitorilor târgovișteni. Amintim câțiva dintre ei: Mihai Gabriel Popescu, George Coandă, Victor Petrescu, Corin Bianu, Mihai Stan, Alexandrina Dinu, Ion Mărculescu, Emil Stănescu, Florea Turiac, Toma George Veseliu, Ștefan Ion Ghilimescu, Grigore Grigore și mulți alții.

Biblioteca „Târgoviște” furnizează resurse pentru a răspunde la necesitățile individuale și de grup, la necesitățile de informare, dezvoltare personală, odihnă și recreare, contribuie la dezvoltarea și menținerea libertății intelectuale și sprijină protejarea valorilor democratice și a drepturilor civile universale; este deschisă tuturor membrilor comunității chișinăuene și nu numai. Utilizatorii apelează la serviciile acestei instituții social-culturale, având diverse scopuri: instructive, educative, de cercetare, informare, recreere etc.

Chiar de la data fondării, Biblioteca s-a străduit ca produsele și serviciile oferite să contribuie la dezvoltarea și menținerea libertății intelectuale și a sprijinit protejarea valorilor democratice și a drepturilor civile. Ca expresie a dinamicii vieții sociale și a regândirii valorilor comunității, publicul cititor s-a diversificat, iar exigențele acestuia sunt complexe. Reprezentând un element al democrației, Biblioteca are o politică de acces viabilă – deschisă către toți rezidenții municipiului Chișinău, fără diferență de rasă, sex, religie, naționalitate, limbă, vârstă ori statutul social.

Anual de serviciile și ofertele Bibliotecii beneficiază peste 4600 utilizatori activi cu o frecvență de 68.000. Biblioteca prin activitatea sa de bază, ce relevă deprinderea utilizatorului la informații, relevanță corectă și la subiect, se străduie să atragă cât mai mulți utilizatori. Rezultatele obținute ne dau dreptul să afirmăm că lectura rămâne pentru chișinăueni instrumentul prioritar în formarea inițială și profesională, în modelarea și formarea aptitudinilor. Sfera de cuprindere a serviciilor prestate de bibliotecă și ritmul de creștere a indicilor de activitate, determină contribuția pe care instituția noastră o aduce locuitorilor municipiului Chișinău.

Comunitatea de utilizatori se distinge prin diverse grupuri sociale. Ponderele le revine studenților și elevilor – grupuri ale căror nevoi de informare sunt ușor de identificat. Un alt motiv prin care se explică prevalarea acestor grupuri de utilizatori este faptul că Biblioteca dispune de colecții de documente de calitate și oferă beneficiarilor săi servicii superioare.

În categoria „vârstă” avem în structură utilizatori de la preșcolari și până la vârsta a treia. O atenție prioritară acordându-se adolescenților. Urmează categoria celor de 16-25 ani. Politică Bibliotecii este

orientată spre satisfacerea și sincronizarea intereselor de lectură și informație a utilizatorului prin prisma fluxului informațional modern, care înregistrează mari cantități de informație pe suporturi variate.

Rolul pe care îl are lectura în viața oamenilor, în formarea și modelarea conștiinței, în dezvoltarea spirituală, este prioritar. De aceea, studierea intereselor, motivației, opțiunilor de lectură ale utilizatorilor au fost componente vitale ale activității noastre. Lectura rămâne a fi o constantă permanentă a utilizatorilor. Această afirmație este confirmată de peste 174000 mii de împrumuturi anuale. Pentru aceștia cea mai accesibilă și mai eficace sursă de informare rămâne cartea tipărită, iar cea electronică crește treptat. Auditul lecturii ne permite să afirmăm că sunt mai solicitate domeniile *Literatura universală; Literatura română; Generalități, Critica literară română; Colecția de referințe.*

Motivația și opțiunile de lectură diferă în funcție de categoriile socio-profesionale ale utilizatorilor. Tineretul studios apelează la diferite domenii în conform intereselor sale. Pentru studiu utilizează documente cerute de programele didactice și cel mai des din domeniile: beletristică, critică literară, științe sociale. Pentru loisir el apelează la documentele cu caracter de divertisment, sportiv, turistic. Pensionarii și casnicile împrumută mai des documente din gospodărie casnică, beletristică; medicină (în special medicina populară), acte normative. Șomerii consultă documente din clasa 331 – *Angajarea în câmpul muncii* – disponibile pe site-uri speciale. Analizând împrumutul documentelor din punct de vedere al limbii în care sunt scrise, constatăm că cele în limba română sunt mai solicitate. Accesul liber la colecții facilitează împrumutul și consultarea acestora. Pentru promovarea colecțiilor se organizează activități pentru public: expoziții, programe culturale, se elaborează materiale promoționale.

Activitatea de cercetare este axată pe valorificarea personalităților din sectorul Buiucani. Pe parcursul acestor ani a fost elaborată o bibliografie și s-a editat un volum cu ocazia aniversării a 15 ani de la fondarea bibliotecii: *Popas în lumea cuvintelor*, Larisa Ungureanu (2012); *Târgoviște* sub semnul aniversării: 1995-2010 (2010)

În cadrul bibliotecii s-au organizat și activează Clubul ecologic *Terra – planeta noastră*; Clubul cu tematică istorică *Să ne iubim țara*; Clubul temelor pentru acasă *Studiem împreună*; Clubul de lectură și instruire *E bine să știm*; Clubul cu tematică medicală *Sănătate pentru toți*; Clubul de creație literar-artistică *Tinerii la bibliotecă*; Cluburile de lectură pentru copii *Micii Europeni și Curioșii*; Cenaclul literar „*La Târgoviște*”. În cadrul lor au loc colocvii, discuții/dezbateri, lansări și prezentări de carte, spectacole, întâlniri cu scriitorii, expoziții de

pictură. Anual sunt susținute programele de lectură: *Chișinăul citește o carte; Copii Chișinăului citesc o carte; Lecturile verii; Ora poveștii.*

Tradiționale sunt simpoziioanele, duplex-urile profesionale, colocviile și atelierile profesionale Chișinău-Târgoviște cu lansări și prezentări de carte profesională, mese rotunde, cu participarea scriitorilor din Chișinău și Târgoviște. Anual, la bibliotecă are loc activitatea complexă „Zilele Bibliotecii” ca un util schimb de experiență între bibliotecari, cititori, scriitori, artiști, editori din cele două citadele ale istoriei și culturii noastre naționale. De fiecare dată avem în vizită reprezentanți ai diferitor instituții din județul Dâmbovița: Direcția de Cultură, Primăria Municipiului Târgoviște, Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dâmbovița, Biblioteca Universității Valahia, edituri târgoviștene.

Colaborăm cu instituții din comunitate și în special cu cele din sectorul Buiucani: Pretura sectorului Buiucani, Centrele comunitare pentru copii și tineri *Eurica, Vatra, Scânteia*, Centrul SIDA, Mișcarea Ecologică din Moldova, Asociația *Pro Familia*, Institutul de Integrare Europeană Și Științe Politice a AȘM, Institutul de Cercetări Enciclopedice a AȘM, Institutul de Biologie a AȘM, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Biserica Sf. Petru și Pavel.

Cenaclul literar „*La Târgoviște*” atrage mai ales profesioniști din domeniile culturii și nu numai: Uniunea Scriitorilor din Moldova; Uniunea Cineaștilor din Moldova; Uniunea Teatrală din Moldova; Uniunea Jurnaliștilor din Moldova; Uniunea Epigramaștilor din Moldova.

Din anul 2011 Cenaclul literar „*La Târgoviște*” condus de scriitorul Ion Cuzuioac activează în parteneriat cu Cenaclul literar „*Ideal*” de la

Biblioteca Națională, condus de scriitorul Vasile Căpățână, unde se organizează lansări și prezentări de carte, seri de creație, aniversări ale scriitorilor și altor personalități, fiind monitorizate prin articole în ziarul *Literatura și Arta*. Realizarea unor asemenea activități în comun au scopul de a promova acțiunile culturale, astfel ca să contribuie la formarea, educarea și dezvoltarea comunității chișinăuene și a societății noastre pentru viitor.

În perioada anilor 2008-2012 Biblioteca *Târgoviște* și-a creat un *blog* și s-a înregistrat pe rețelele de socializare *Facebook* și *Youtube*. Analizând statistica accesărilor blogului *Filiala Târgoviște*, pagina WEB a filialei *Târgoviște*, *Facebook*, *Youtube* am fost vizitați virtual de 15599 ori. Blogul *Filiala Târgoviște* a fost accesat de utilizatori, acumulând 11289 vizualizări cu 302 postări a activităților organizate.

În acest an a fost completată pagina WEB a filialei *Târgoviște* la următoarele rubrici: *informații despre echipa filialei, prioritățile anului, publicațiile filialei, informații, structura, servicii oferite de bibliotecă, colecțiile, parteneriat, diversitate culturală, feed-back, adrese utile.*

Timp de peste 18 ani Biblioteca *Târgoviște* a funcționat ca un centru cultural, informativ și educativ pentru utilizatorii cartierului Buiucani din municipiul Chișinău. A oferit beneficiarilor acces liber la informare, studiu, documentare, fără restricții de sex, vârstă, limbă promovând valorile naționale și universale. Vom depune eforturi sporite pentru a onora această misiune nobilă și utilă comunității.

Ludmila Gajos

Directorul Bibliotecii „Târgoviște” din Chișinău

Alexandru Vasilescu – personalitate a Târgoviștei interbelice

Între cele două războaie mondiale viața politică, economică și culturală își urmează cursul descendent, de altfel nedeosebindu-se cu nimic de cea a orașelor de provincie. Totuși au existat și politicieni, oameni de cultură care au încercat să dea o mai mare dimensiune evenimentelor ce se petreceau în vechea Cetate de Scaun. Printre ei un loc de frunte l-a deținut profesorul, istoricul, publicistul Alexandru Vasilescu.

Se naște pe 26 septembrie 1885 la Simnicu de Sus, comuna Albești, județul Dolj. După cursuri primare în comuna natală și la Craiova, este elev al Liceului „Carol I” din Bănie, pe care-l absolvă în

1905. Licențiat al Facultății de Litere și Filosofie a Universității București (1910) specialitatea istorie. Absolvent de asemenea, al Seminarului Pedagogic București (1912). Din 1938 doctor în științe istorice cu teza „Oltenia sub austrieci (1716-1739)”. Lucrează mai întâi la Arhivele Statului București, sub conducerea lui Dimitrie Onciul (1910-1914). Între 1914 și până în 1940 profesor de istorie la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu, Școala de Ofițeri de Cavalerie Târgoviște.

Intră în viața politică fiind numit în 1930 Prefect de Dâmbovița, iar în 1933 senator din partea Partidului Național Țărănesc. Între 1937-1939 se

implică în activitatea de salvare și restaurare a unor monumente istorice ale orașului (ca de exemplu, biserica „Sfinții Atanasie și Chiril”). După mutarea Liceului Militar de la Mănăstirea Dealu la Predeal, ca urmare a cutremurului din 1940, devine profesor la Liceul „Ienăchiță Văcărescu” unde a fost și director în anul școlar 1940-1941.

Este numit director al Muzeului de Istorie Târgoviște (1943). Se ocupă, de asemenea, de Căminul Cultural și Biblioteca orașului, căreia îi redactează primul regulament de funcționare.

De altfel, la 30 ianuarie 1944 se inaugura localul „Muzeului Regional de Istorie Târgoviște”, cu participarea membrilor „Asociației târgoviștenilor și dâmbovițenilor”, care aprobă numirea sa ca director a celor trei instituții culturale. Regulamentul redactat cuprinde, în 30 de articole, reglementări privitoare la denumirea bibliotecii, conducerea acesteia, obligațiile primăriei pentru buna funcționare, taxele achitate de cititori, programul și regimul împrumuturilor de cărți.

În 1944 director al Secțiunii Târgoviște a Institutului de Istorie Națională.

Debut editorial cu „A 317-a aniversare a morții lui Mihai Viteazul: discurs ținut la Liceul Militar „Mănăstirea Dealu” (1919) urmat de „Casele bănești din Craiova în secolul al XVIII-lea” (1927), „Oltenia sub austrieci 1716-1738” (1929), „Istoria clasei țărănești până la 1866” (1940), „Contribuții la biografia cronicarului Radu Popescu și compilatorului Constantin Căpitanul” (1944), „Urmașii lui Mircea cel Bătrân până la Vlad Țepeș (1418-1456)” (1945). În toate aceste lucrări analizează documentat, aspecte din istoria și cultura noastră națională, precum și de istorie și istoria culturii târgoviștene. Încetează din viață pe 18 iulie 1948, fiind înmormântat la Târgoviște.

Caracterizându-i prestația ca profesor dar și pasiunea cercetătorului, scriitorul Ion Benone Petrescu, fostul elev de la Mănăstirea Dealu afirma că: „Profesorul dr. Alexandru Vasilescu a demonstrat, în toată activitatea sa de dascăl, o conștiințiozitate desăvârșită. Erudiția sa stârnea admirație și era captivantă, prin amănuntele pe care le presăra în fiecare lecție predată. Erau nu simple înșiruiți de date, ci o înlănțuire de evenimente analizate cu atenție prin implicațiile lor sociale, economice și politice, care uneori au provocat schimbări în evoluția societății umane.

Pasionat cercetător, a răscolit arhivele oficiale, dar și documentele aflate în proprietăți particulare, reușind prin relații personale să obțină informații prețioase din documentele vechilor familii din orașul Târgoviște și alte localități ale județului”. (Ion Benone Petrescu, „Gânduri despre profesorul doctor Alexandru Vasilescu”. În: „Curier. Revistă de cultură și bibliologie”, nr. 1(20), 2004, p. 47).

Prin activitatea sa rămâne o personalitate de prin rang în cultura târgovișteană dintre cele două războaie mondiale.

Scrieri:

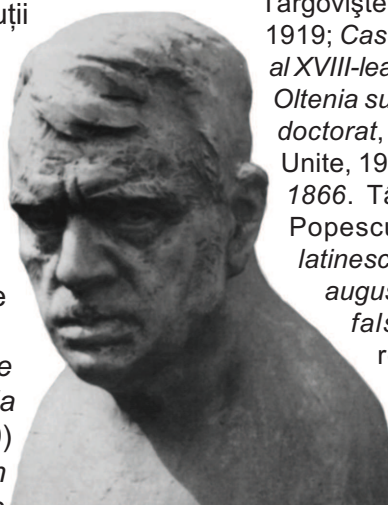
A 317 aniversare a morții lui Mihai Viteazul: discurs ținut la Liceul Militar „Mănăstirea Dealu”, Târgoviște, Tip. Viitorul Petre G. Popescu, 1919; Casele Bănești din Craiova în secolul al XVIII-lea, Craiova, Scrisul românesc, 1927; Oltenia sub austrieci 1716-1739. I, Teză de doctorat, București, Tipografiile Române Unite, 1929; Istoria clasei țărănești până la 1866. Târgoviște, Tip. Viitorul Petre G. Popescu, 1940; Privilegiul comercial, latinesc al lui Mircea cel Bătrân din 25 august 1413 acordat brașovenilor este fals. Extras din „Revista istorică română”, XIII, București, 1943; Contribuții la biografia cronicarului Radu Popescu și compilatorului Constantin Căpitanul; În amintirea lui Constantin Giurăscu, București, 1944; Urmașii lui Mircea cel Bătrân până la Vlad Țepeș (1418-1456), București, 1945.

Referințe:

Liceul „Ienăchiță Văcărescu”: monografie 1874-1974. Târgoviște, Casa Corpului Didactic Dâmbovița, 1974, p. 88-89; 105-106; 113-114; Petrescu, Victor; Paraschiva, Serghie. Dicționar de literatură al județului Dâmbovița. 1508-1998, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999, p. 231; Enciclopedia orașului Târgoviște, Primăria municipiului Târgoviște, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011, p. 468; Gheorghe, Buluță; Petrescu, Victor; Vasilescu, Emil. Bibliologi români. Dicționar. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011, p. 247-248.

Gioglovan, Radu. *Profesorul Alexandru Vasilescu*. Vlăstarul, nr. 7-8, 1973, p. 18; Benone Petrescu, Ion. *Gânduri despre profesorul doctor Alexandru Vasilescu*. În: „Curier. Revistă de cultură și bibliologie”, nr. 1(20) 2004, p. 46-47; Petrescu, Victor. *Din istoricul bibliotecilor târgoviștene (II)*. În: „Curier. Revistă de cultură și bibliologie”, nr. 1(37) 2013, p. 35.

Prof.dr. Victor Petrescu

REMEMBER

Din istoria unui festival-concurs de literatură

La începuturile sale, Concursul Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” – azi la a 45-a ediție consecutiv-anuală – a fost gândit și, timp de 12 ani de la ediția I (19 octombrie 1969) până la ediția a 13-a (27-28 noiembrie 1981), desfășurat doar ca festival de literatură; național (fiindcă participanții aparțineau mai tuturor provinciilor istorice românești), festival pentru că presupunea o manifestare artistică cuprinzând o serie de reprezentații cu caracter festiv: recitaluri de poezie, sesiuni de comunicări, spectacole, șezători literare, recitaluri literar-muzicale, seri de poezie, întâlniri cu cititori și scriitori, sesiuni științifice, consfătuiri ale cenaclurilor literare – în 1972, la ediția a IV-a: Brăila, Buzău, Constanța, Dâmbovița, Galați, Ialomița, Ilfov, Prahova, Tulcea, București –, prezentări/lansări de carte etc.

Începând cu ediția a 13-a (27-28 noiembrie 1981), printre manifestări, apare, cu caracter permanent, și un „concurs de creație literară, încercări de a da „Moștenirii Văcăreștilor” structura actuală, semnalându-se și în câteva ediții anterioare. Astfel, pot fi încadrate aici: premiile literare anuale ale Casei Județene a Creației Populare (ediția a 3-a, 1971; ediția a 5-a, 1973), premiile concursului de creație (ediția a 7-a, 1975), premiile concursului național de literatură SF (ediția a 10-a, 1979).

Odată cu ediția a 13-a (27-28 noiembrie 1981), în cadrul manifestării naționale se permanentizează (cu o singură abatere, în 1989, ediția a 21-a, când s-a organizat doar un concurs județean de creație literară pentru elevi „Pana Văcăreștilor”, concurs desfășurat pe parcursul câtorva ani, drept secțiune dedicată elevilor) concursul de creație literară, latură pragmatică și extrem de atractivă pentru tinerii participanți, căreia i se vor datora renumele MV, faima sa ce a atras aprecierile elitei lumii literare românești și care, de-a lungul timpului, a statuat calitatea de scriitor pentru mulți dintre participanți, o simplă enumerare fiind, pentru cunoscători, suficientă: George Coandă – poezie, Aurel Iordache – literatură pentru copii, Aurelian Trandafir – dramaturgie – primii laureați ai Festivalului de Poezie „Moștenirea Văcăreștilor” (ediția a 3-a, 8-12 iunie 1971). Pun pe seama „timpurilor” faptul că mult mai târziu apare propensiunea pentru creația literară.

S-au ivit mai apoi pretendenți la „gloria literelor”: Constantin Voicu, Grigore Grigore, Ioana Dana

Nicolae, Constantin Manolescu, Ion Iancu Vale, George Geacăr, Ioan Vișan, Josef Pildner, Adrian Suciu, Romulus Georgescu-Gandy, Alin Zaharia, Virginia Mateiaș, Constantin Virgil Bănescu, Peca Ștefan, Emil Stănescu, Andrada Vissarion, Daniela-Olguța Iordache, Sorin Ionescu (Ion Viștea), Mihail Grămescu, Valentin Ciocșan, Nicolae Băciuț, Gina Laurian, Silvia Bitere, Geta Trucă ș.a.

Organizatorilor inițiali: Comitetul de Cultură și Artă al Județului (devenit Comitetul de Cultură și Educație Socialistă) Dâmbovița și Primăria Comunei Văcărești (ediția I, 19 octombrie 1969) li se adaugă pe parcurs, în etape, Casa Creației Populare, Biblioteca Municipală Târgoviște, Muzeul Județean, Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă, Casa de Cultură, Biblioteca Județeană Dâmbovița, Consiliul Județean al Sindicatelor.

Semnificativ poate fi considerat anul 1989 când organizatorii – pe principiul „organizează cine finanțează” – erau Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Dâmbovița, Biblioteca Județeană și Muzeul Județean. Titulatura pompoasă a primului organizator l-ar duce cu gândul pe cititorul neavizat dar „intoxicat” de cei care, au devenit dintr-odată disidenți, cu falsa idee că ar fi fost o tribună a propagandei comuniste. Nimic mai puțin adevărat, fiindcă, de cele mai multe ori, organizatorii/fondatorii manifestării, un „comitet”, inițiat de Ion Gavrilă, din care făceau parte la început Constantin Manolescu, Victor Petrescu, Gheorghe Vălcescu și George Coandă, au reușit să deturneze imixtiunea politicului.

Se cuvin mulțumiri scriitorilor (în același timp și fervenți animatori culturali) Ion Gavrilă, Victor Petrescu, George Coandă și colaboratorilor lor, care au reușit să evite subsumarea „Moștenirii Văcăreștilor” unor „manifestări culturale” cu o oarecare tentă dată de „transpunerea în viață” a politicii culturale a Partidului Comunist Român: „Mesaje dâmbovițene în timp” (chiar dacă la ediția a 6-a se strecura formularea „Festivalul de poezie patriotică Moștenirea Văcăreștilor”, în cadrul „Mesajelor dâmbovițene în timp”), „Patrimonium '75”, sau, la ediția a 9-a, 1977, „MV” era încadrată în prima ediție a Festivalului Național „Cântarea României, luna cărții la sate” etc.

În excelenta istorie a lui Victor Petrescu în care,

cu meticulozitatea bibliologului, se oprește asupra programului fiecărei ediții, chiar și în formularea manifestărilor s-a reușit evitarea limbii de lemn și a programării unor manifestări „contaminate politic”. Sunt propuse astfel sesiuni științifice (Centenarul I.H. Rădulescu, în 1972; „Latinitatea limbii române”, în 1977), comemorări ale unor scriitori (Ion Ghica, poezii Văcărești, I.L. Caragiale, I.Al. Brătescu-Voinești ș.a.), șezători literare, lansări de carte, mese rotunde, întâlniri ale cenaclurilor literare, spectacole de muzică și poezie, expoziții de carte, zilele unor edituri, simpozioane, medalioane literare etc.

Voi cita din excelent documentata istorie „Moștenirea Văcăreștilor. Din istoria unui festival de literatură” semnată de prof. dr. Victor Petrescu, unul dintre ctitorii „MV”, aproape literal, modul cum a fost gândită desfășurarea ediției a 21-a (15-16 decembrie 1989).

Organizatori: Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Dâmbovița, Biblioteca Județeană, Muzeul Județean, au avut ca invitați pe Mircea Horia Simionescu, Alexandru George, Ioan Meițoiu, Nicolae Dan Frunteletă, George Coandă, Nicolae Savu Cristescu, Victor Petrescu, Vasile Chiriuc, Petre Gheorghe Bârlea, Tudor Cristea. Programul ediției a cuprins următoarele manifestări culturale:

Evocare la busturile scriitorilor dâmbovițeni: Ienăchiță Văcărescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Cârlova, Ion Heliade Rădulescu, Ion Alexandru Brătescu-Voinești, Smaranda Gheorghiu.

Întâlnire a scriitorilor invitați cu membrii cenaclurilor literare din județ.

Dezbateri pe tema „Poezia tinerilor între realizări și aspirații”, cu participarea membrilor cenaclurilor literare ale elevilor din școlile județului.

Șezători literare la Pucioasa și Găești.

Vernisajul expozițiilor de carte: „Scriitori dâmbovițeni” și „Eminescu în conștiința poporului român”.

Recital de muzică și poezie: „La trecutu-ți mare, mare viitor”, cu participarea câștigătorilor concursului „Pana Văcăreștilor”

În încheiere a avut loc o festivitate de premiere a câștigătorilor concursului județean de creație literară pentru elevi „Pana Văcăreștilor”.

Aminteam de faima pe care a dobândit-o în timp cel mai longeviv concurs de literatură argumentul fiind și numele unor participanți membri ai juriului sau invitați care nu s-ar fi angajat într-o manifestare culturală portavoce a PCR: Mircea Horia Simionescu (cu câteva excepții datorate capriciilor unui anume culturnic, președinte al mai tuturor edițiilor, și astăzi președinte in memoriam). I s-au alăturat, ca președinți ai juriului, acad. Eugen Simion (câteva ediții), Fănuș Neagu (o ediție) și acad. Mihai Cimpoi (ultimele 7 ediții). Numele membrilor juriului și ale invitațiilor alcătuiesc pentru știutori un fel de „compendiu” al literaturii române: Mihai Beniuc,

Alexandru Piru, Augustin Z.N. Pop, Costache Olăreanu, Șerban Cioculescu, Dimitrie Păcurariu, Virgil Carianopol, Ana Blandiana, Barbu Cioculescu, Gheorghe Tomozei, Agatha Grigorescu-Bacovia, Camil Baltazar, Mircea Dinescu, Corneliu Vadim Tudor, Romulus Vulpescu, Ion Stăvăruș, Ovidiu Papadima, Ion Rotaru, Silviu Angelescu, Ion Hobana, Vladimir Colin, Laurențiu Ulici, Dinu Săraru, Valeriu Răpeanu, Alexandru George, M.N. Rusu, Daniel Drăgan, Dinu Flămând, Arthur Silvestri, Victor Atanasiu, Florentin Popescu, Corneliu Leu, Aurelian Chivu, Aureliu Goci, Ion Gavrilă, Tudor Cristea, Nicolae Dan Frunteletă, Nicolae Oprea, Grigore Arbore, Gheorghe Izbășescu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Cezar Baltag, Răzvan Theodorescu, Mihai Dragolea, Iulian Filip, Liviu Grăsoiu, Cornel Regman, Henri Zalis, Horia Zilieru, Alexandru Paleologu, Cezar Ivănescu, Mircea Constantinescu, Mircea Angheliescu, Fănuș Neagu.

Exhaustiva enumerare spune, după mine, mai mult decât câteva fraze despre audiența la public, importanța în lumea literară românească, renumele „MV”, cu precizarea că am rezumat subiectiv enumerarea.

La ediția a 22-a (26 noiembrie – 1 decembrie 1990) Festivalul Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” este inclus în „Testamentum” – o „manifestare culturală” ocazionată de împlinirea a 350 de ani de la nașterea Stolnicului Constantin Cantacuzino și a 250 de ani de la cea a lui Ienăchiță Văcărescu.

Participarea unor „organizatori” se diversifică, cu mici diferențe, de la o ediție la alta, permanent apărând Inspectoratul pentru Cultură al județului Dâmbovița, Centrul de Valorificare a Tradiției Populare (instituție care-și va schimba de câteva ori denumirea), Muzeul Județean, Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu” Dâmbovița.

Apar și „acțiuni cerute” de noua realitate: slujbe de pomenire (la Dealu, Stolnicu, Viforâta, Stelea, Kretzulescu), itinerarii spirituale sau pelerinaje (Curtea Domnească, Te Deum la capela familiei Ghica de la Ghergani etc.), sfințirea unor busturi, dezvelirea unor plăci comemorative, tabere de creație.

Începând cu 2006, alături de organizatorii tradiționali apare an de an Societatea Scriitorilor Târgovișteni. Sunt prezenți cu diferite contribuții mai toți scriitorii din arealul dâmbovițean.

Subiectul „Moștenirea Văcăreștilor” este ramificat, complicat, dată fiind și vechimea, notorietatea și vizibilitatea acestui concurs de literatură. Cert este că înflorirea literelor dâmbovițene în ultimele cinci decenii se datorează în măsură covârșitoare acestui festival și concurs național de literatură, niciodată, în istoria literelor locale, nefiind un alt moment care să prezinte un asemenea summum al mișcării literare.

Prof. Mihai Stan

„Moștenirea Văcăreștilor” în presa locală și națională

Trebuie spus, din capul locului, că Festivalul național de literatură „Moștenirea Văcăreștilor” este rodul comun al unor oameni de litere – în același timp, unii dintre ei, și jurnaliști și publiciști –, instituții de cultură și publicații dâmbovițene.

De fapt, este bine de a fi menționat acest aspect de notorietate, și anume că, festivalul, care se revendică dintr-un experiment – festivalul cenaclier „Primăvara Albastră” de la Pucioasa, de altfel, o întâlnire de cunoaștere reciprocă și lecturi cu public (1964-1967), susținute de cenacluri literare din fostele regiuni Ploiești, Argeș, cât și din București – a fost preconizat a se concretiza în 1968 în „planul de muncă” pentru acest an al Comitetului de Cultură și Artă al raionului Târgoviște, dar redactat în a doua parte a lui 1967, și în care se releva, la capitolul „Muncă artistică de masă”, că va fi o manifestare interraională/interregională, deci națională, mai ales de poezie patriotică, având drept scop promovarea tinerilor creatori din toate mediile socio-profesionale, aflați la pragul debutului, fiind un continuator al moștenirii culturale a Văcăreștilor.

„Planul de muncă”, subsemnat de secretarul Comitetului de Cultură și Artă, prof. Ion Gavrilă, a fost aprobat de Sfatul Popular al raionului Târgoviște, cât și de Comitetul de Cultură și Artă al regiunii Ploiești și Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, la București. Iar ideea unui astfel de festival a fost adusă la cunoștința opiniei publice în paginile ziarului regional „Flamura Prahovei”, revistei „Îndrumătorul cultural” (București), dar și în emisiunile Centrului local de radio (radioficare) Târgoviște.

A intervenit însă reorganizarea teritorial-administrativă a țării din 1968, reapărând atunci și județul Dâmbovița, și, în noile condiții, Comitetul Județean de Cultură și Artă și Casa Județeană a Creației Populare au primit ca sarcină să organizeze urgent un festival muzical. Este vorba de celebrul festival de romanțe „Crizantema de Aur”. Astfel că festivalul de literatură, rezervat poeziei patriotice, a fost posibil a fi „pus în operă” în 1969. Pentru organizarea lui, președintele Comitetului Județean de Cultură și Artă Dâmbovița, prof. Ion Gavrilă, a alcătuit – în conformitate cu cutuma epocii – un comandament din care au făcut parte *Constantin Manolescu*, *Victor Petrescu* (Comitetul Județean de Cultură și Artă), *George Coandă* (ziarul „Dâmbovița”) și *Gheorghe Vălcescu* (Casa Județeană a Creației Populare).

M-am simțit dator să fac aceste câteva precizări pentru a corecta unele opinii care, referindu-se la cei

care au așezat „piatra de temelie” a festivalului, au produs unele regretabile omisiuni.

Oricum, se poate observa că, de la bun început, „Moștenirea Văcăreștilor” a avut părtașă presa dâmbovițeană. Și așa a rămas pe toată durata celor 45 de ani de existență a festivalului.

Să-i amintim acum și pe acei jurnaliști și publiciști dâmbovițeni, care au făcut cronica „Moștenirii Văcăreștilor”, fiind ei, totodată, și scriitori: *George Coandă* – cu consecvență timp de 45 de ani –, în paginile ziarului „Dâmbovița”, asigurând mediatizarea și în câteva publicații din țară („Îndrumătorul cultural”, „Cântarea României”, „Tribuna” din Cluj-Napoca, „Astra” de la Brașov, dar și în emisiuni de radio și televiziune, și după 2000 în revista „Litere” a Societății Scriitorilor Târgovișteni), *Constantin Manolescu*, în revista „Valachica” a Muzeului Județean Dâmbovița, *Victor Petrescu* în „Curier” (Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița), *Mihail I. Vlad* în „Târgoviștea”, *Joszeff Pildner* în „Realitatea dâmbovițeană”, *Ion Iancu Vale* în „Climate literare”, *Virgil Voinescu* în „Jurnal de Dâmbovița”.

Festivalul a găsit ecou și în mass-media, audio-video. Până în 1989 în emisiuni ale Radiodifuziunii Române și Centrului local de radio (radioficare) Târgoviște, și, după aceia, pe „lungimile de undă” ale posturilor de radio D și Minisat (reporteri: *Cristina Drăgănescu*, *Lucian Grigorescu*, *Manina Leașu*, și pe micul ecran în transmisiile televiziunilor târgoviștene Antena 1/ARTPRESS, Minisat și Columna.

Despre relevanța festivalului în peisajul cultural al țării au depus mărturie în presă și binecunoscuții literatori *Mircea Horia Simionescu* – multe ediții președintele executiv al juriului „Moștenirii Văcăreștilor” acad. Mihai Cimpoi –, actualul președinte executiv, *Florentin Popescu*, *Șerban Cioculescu*, *Romulus Vulpescu*, *Augustin Z.N. Pop*, *Alexandru Piru*, *Nicolae Dan Fruntelată*, *Ioan Meșoiu*, *Henri Zalis* și nu numai.

Ceea ce au spus despre festival binecunoscuții oameni de cultură a rămas mărturie până astăzi – și va rămâne peste vreme – în paginile publicațiilor „România liberă”, „Evenimentul zilei”, „Dialog”, „Astra”, „Suplimentul literar-artistic” al „Scânteii tineretului”, „Flacăra” ș.a.

Și la 45 de ani de la lansarea sa în spațiul cultural românesc, am descoperit reportajul care consemnează debutul festivalului „Moștenirea Văcăreștilor”, inserat în coloanele ziarului „Dâmbovița” (Anul II, nr. 520, marți 21 octombrie 1969), trezind acum în sufletele puținilor martori la evenimentul de atunci, o undă de melancolie,

semnat, fiind semnat de unul dintre fondatori, scriitorul și jurnalistul *George Coandă*. Am reținut câteva secvențe din acel reportaj titrat „Văcărești, octombrie 1969 – Festivalul de poezie românească”:

„Toamna își ninge zăpezile de brume multitate în aur peste vasta câmpie de la Văcărești, peste domoala undire a apelor Dâmboviței de sub răchiți de ceață, peste parcul cu sunete secrete ascunse în arbori seculari, aici unde părinții, cei dintâi ai versului modern românesc, au sălășluit pe pământul mustind de rod, de azur, de cântec în umbra eternei cetăți de scaun – Târgoviște.

19 octombrie. Ora 10. Un freamăt, întocmai unui flux fierbinte, străbate prin emoția sutelor de oameni adunați încă de cu zori în parcul Văcăreștilor.

Un grup de tineri înveșmântați pitoresc în costumele locului, pe cai în trap mărunț, alcătuiesc o originală gardă de onoare convoiului de mașini străbătând ulița mare a satului.

Intrarea parcului. După o datină înțeleaptă, cei veniți sunt întâmpinați cu pâine și sare, cu aceste simboluri ale ospitalității și bogăției pământului românesc. Distingem printre oaspeți figurile poetului academician Mihai Beniuc, istoricilor literari Alexandru Piru și Augustin Z.N. Pop, a poezilor Ion Bănuță, George Dan, Ion Horea, Mihai Gavril, Ion Crânguleanu, Ion Th. Ilea, Ion Molea, Barutu T. Arghezi, George Păun...

Se vizitează într-o profundă reculegere locul unde altădată își profila zidirea conacul, capela, ruinele vechilor case boierești și de pe un picior de deal privirile descifrează din aburul zării câmpia până la hotarele albastre ale Dâmboviței...

Sala căminului, neîncăpătoare, este dominată de pe scenă de chipul adumbrit de gânduri adânci al celui care lasă pentru urmași celebrul testament literar – lenăchiță Văcărescu.

Academicianul Mihai Beniuc, taie panglica inaugurală a bibliotecii de poezie românească...

Președintele Comitetului pentru cultură și artă al județului, profesorul Ion Gavrilă, deschide după câteva clipe lucrările sesiunii de comunicări, sesiune care a oferit o întâlnire cu moștenirea poezilor Văcărești în patrimoniul literaturii noastre (prof.univ.dr. docent Alexandru Piru), cu Elena Văcărescu – ambasador al spiritului românesc prof.univ. Augustin Z.N. Pop, cu Târgoviștea în conștiința națională (prof. Radu Hîncu), și cu o evocare a Văcăreștilor (acad. Mihai Beniuc).

Poezii prezente au citit din versurile lor, de asemenea și unii din membrii cenaclurilor literare din județ, lucrările fiind sublinate de numeroase aplauze, adevărate buchete de flori de suflet oferite cu prisosință în dar.

Apoteoza festivalului a constituit-o spectacolul teatrului Casei de Cultură a municipiului Târgoviște, spectacol care a adus sub luminile rampei chipurile desprinse parcă de pe zugrăveala pânzei și din depărtarea amintirii a Văcăreștilor: lenăchiță, lancu, Nicolae, Alexandru, Elena...

Încheindu-se astfel, prima ediție a festivalului de poezie românească „Moștenirea Văcăreștilor”, organizat

de Comitetul pentru Cultură și Artă al județului Dâmbovița, a consemnat în cronică evenimentelor spirituale nu numai ale județului dar și ale țării o dată inedită, care reeditată de la un an la altul va căpăta patina aureolată a tradiției, răspunzând înalt aceluia comandament suprem al testamentului ultimului vlăstar al nobilei dinastii de poeți: „Poeți, vreau poeți la Văcărești...”.

*

Solicitând câteva păreri unor participanți la festival am consemnat, prin amabilitatea acestora, următoarele:

Acad. Mihai Beniuc: „În primul rând vreau să-mi exprim satisfacția de a fi fost invitat la acest festival, într-un fel, de mult așteptat.

În privința semnificației sale: este un act deosebit de cultură care a continuat de la un an la altul este bine să se diversifice, să devină mai reprezentativ.

Cred că ar fi necesar ca pe aceste locuri fierbând de frumusețe și de cântec să se înalțe o adevărată bibliotecă națională de poezie unde să fie reunite lucrările tuturor poezilor noștri cât și un centru academic rezervat muzelor”.

Prof.univ.dr docent Alexandru Piru: „Excelentă ideea organizării unui astfel de festival. Cred că trebuie făcut mult mai mult, pentru ca să depășească stadiul unei serbări cu poezie.

Nu ar fi rău dacă aici s-ar crea o instituție care să amintească urmașilor Văcăreștilor că poezia se află în elementul ei firesc”.

Prof.univ. Augustin Z.N. Pop: „Aș vrea să subscriu întru totul la ideea academicianului Mihai Beniuc. Văcăreștii ar trebui să devină un centru al poeziei românești, un centru unde să lucreze specialiștii în domeniul cercetării literare. Ar însemna un act de recunoștință față de memoria marilor literaturii noastre moderne.

În ceea ce privește festivalul: foarte interesantă inițiativa. Trebuie îmbogățită, împlinită. Toamna la Văcărești, anual, ar fi un loc real de revelații lirice. Și încă ceva: este necesară aici o casă-muzeu care să constituie o gazdă primitoare prin tradiție, pe pământul acesta de poeți”.

Ion Bănuță: „Ca poet mă simt emoționat la acest festival cu nume de rezonanță – „Moștenirea Văcăreștilor”, care cred că este bine să depășească pragul unei singure zi și a unei simple întâlniri cu poezii. Memoria și fapta înaintașilor pe care i-am evocat azi o cere cu prisosință.

Există aici, pe același pământ unde se înalță cu semeție Târgoviștea, un loc de adevărată și pură poezie, un loc unde te copleșește înălțător un simțământ de adâncă măreție, aceasta cu atât mai mult cu cât poezia Văcăreștilor rămâne și va rămâne pentru noi toți mereu mai frumoasă”.

G.C.

TABLETA DE SCRITOR

Constantin Voicu

(23.X.1954, Mânjina-Voinești, Dâmbovița)
poet, publicist

Școala Normală din Câmpulung-Muscel, pe care o absolvă în 1974, apoi Facultatea de Științe Umaniste a Universității „Valahia” Târgoviște, specializarea geografie (2004), cu masterat (2005). Învățător la școlile din Călugăreni (Prahova), Răcari, Vulcana-Băi (Dâmbovița), apoi la Târgoviște, până în prezent. Debut cu poezia „Visând așa...” în revista școlară „Flori muscelene” (1972) și revista „Flacăra” (1980) la recomandarea poetului Adrian Păunescu. Colaborează la „Dâmbovița”, „Tribuna”, „Argeș”, „Scânteia tineretului”, „Suplimentul literar artistic al Scânteii tineretului”, „Flacăra”, „Lucefărul”, „Jurnal de Dâmbovița”, „Glasul cetății”, „România mare”, „Târgoviștea”, „Tricolorul”, „Legea lui Țepeș”, „Eroica”, „Curier”, „Litere”, „Graiul Dâmboviței”. Fondează și conduce periodicul „Vulturul Basarab” (1994), „Tricolorul de Dâmbovița” (2003), precum și revista pentru copii „Căldărușa cu bondari” (2003). Redactor-șef adjunct al revistei „Eroica” (2008) și coordonator al revistei pentru copii „Armonii” (2006), redactor al revistei „Casa noastră” (2012). Fondator al secțiunii destinate copiilor „Clopoțelul literar” (2008) și unul dintre organizatorii Festivalului Național de Poezie „Toamna literară pietroșițeană – Mircea Horia Simionescu” (2010). Emisiuni literare la posturile naționale de radio și televiziune (redactor Liviu Grăsoiu), cât și la posturile locale de radio (Radio D) și televiziune (ArtPress TV, Columna TV). Obține premii la Festivalul de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” (1989), al revistei „Argeș” sau la Radio-Craiova (1982). Debut editorial, cu pseudonimul Simache Porumbaru, în volumul colectiv „Inscripții în timp” (1983). Publică apoi în culegerile de versuri „Columnă de victorii”, „Foc nestins”, „Diademe ale timpului nostru”. Primul volum de versuri „Zări de maramă pe Râu Alb” (1999), urmat de „Pulbere sacră” (2000), „Căldărușa cu bondari” (2003), „Neamul florilor de tei” (2003), „Moartea mea de dragoste” (2004). Premiul la secțiunea poezia pentru copii pentru volumele „Steaua de copilărie” (2005) și „Cu lunile, prin târg, alunecând...” (2008) acordate de Societatea Scriitorilor Târgovișteni al cărei membru fondator este (2005). **Scrieri:** *Zări de maramă pe Râu-Alb*. Târgoviște, Ed. Domino, 1999; *Pulbere sacră*. Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2000; *Căldărușa cu bondari*. Târgoviște, Ed. Pildner & Pildner, 2003; *Neamul florilor de tei*. Târgoviște, Ed. Pildner & Pildner, 2003; *Moartea mea de dragoste*. Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2004; *Steaua de copilărie*, Târgoviște, Ed. Pildner&Pildner, 2005; *Hai la școală, boieri mari!*, Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2005; *Când florile deschid fereastra (învățăture pentru cei mici)*, Câmpulung-Muscel, Ed. Larisa, 2006; *Cu lunile, prin târg, alunecând*, Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2008. (Din „Societatea Scriitorilor Târgovișteni. Din istoria unei grupări literare”)

Clipa de control

mă strânge
ca un șarpe
viața trăită
fir-ar să fie
au venit ploile
și nu mai am timp
de poezie

*

sub praful cenușiu
a acestui prenume
de Târgoviște
imaginea aproape ștearsă
a unui copil

pășind sfios
pe înălțarea din zare
a zmeelor
curenții de aer
prăbușiți ca o pasăre
pe hârtia din
scrisori medievale
ca mersul
și apăsarea mâinii
citesc aproape
povești uitate
în liniștea de aur
a Târgoviștei

*

te-am iubit
la fel cum am trecut
dintr-o mână în alte
lutul dulce și cald
al unei vieți picurate
din litere adânci
și cu priviri senine

*

să nu te atingi
de această cutie
cu capac de metal
ieftin și greu

aici e viața mea
adunată ca într-un
copac nevăzut
cu foi reci
care n-au să cadă...
precum trec secundele
una după alta
prin fiecare
dintre noi,
așa m-am adunat și eu
secundă cu secundă
în această cutie
cu capac de metal
ieftin și greu
și dacă din neatenție
doamne ferește,
se sparge
cine va mai putea
să înșurubeze
copacul cu
foi reci
ca de toamnă?

*

timp sfințit
de gesturile
lumânărilor aprinse
la căpătâiul
clipelor pierdute
printre amintiri
crizanteme care
își scutură trecutul
în colții galbeni
ai focului
de toamnă

*

lubito,
cât de mult
a obosit pădurea,
cum și pașii noștri
n-au mai călcat aiurea...
în cuihuri de dor,
și astăzi, ici și colo,
mai țâșnește câte-un izvor
la-ncheietura copacilor –
locul de odihnă al dacilor!
și fiecare frunză
și fiecare pasăre care piere
încarcă pădurea cu durere
doar sub pietre se răcoresc
șerpilor care se iubesc
de luna asta nouă
preschimbată în rouă...

și-atunci când, sub razele lunii,
ne vom iubi ca nebunii
lângă două pădării
mângâiate, noaptea, de copii...
de toți copiii din noi,
pădurea se va trezi
și va izbucni
atât de verde
ca noul cod genetic
să dezmierde...

*

luminile ce nu s-au mai aprins
au fost încolțite de
anii scurși
în sângele păsărilor
care n-au mai zburat
decât înăuntru

*

un prieten
o iubită
un frate
fiecare din noi
se zbate
în această
imensitate
impresionantă
să zăvorască
între obloanele, sufletului
doar pulsul tainic
al clipei
care ne leagă

*

în timp ce alții
le aruncă,
eu încerc
cu propria mea
interioară forță
de a vedea
lucrurile așa cum
nu sunt
să le desenez
pe peretele
de exercițiu

*

înfometate stele
de haitele razelor
împrăștiate printre
lume și abis
ca să slujească
viața și nămolul
clipelor împrăștiate

de mișcare,
pândesc zarea
din nou torențială
să o cuprindă

*

afară ploua
tristețea din
aripi de destin
și eu, cu ascensorul
unui timp aieva
cuprins de spațiu
urcam pe coloana
unei amintiri
în care mama
plângea deasupra
altei ploii
trecătoare

*

câtă fericire
a acestui pământ
întărit în spirit
și credință
că an de an
cireșii înfloresc
din cenușă
și har

*

întreg orașul
e un potop
de statui și biserici
și-n bănci contabilii ară
cu plugul neliniștii
dobânzile interioare.
atâta durere și cuvânt
crește în brazda bolului sfânt,
că lacrima care
cade din
mulțimea
negrăită
a ierbii
adulmecă cerbii
în credință
cu ochiul
ce ține cald
pământului
oricât...
și cu pâinea
sfințită a
crucii voievodale,
orașul strânge la piept
bunul meu vânător
de iluzii...

Principala bibliotecă publică a județului, pune la dispoziția utilizatorilor un fond de aproximativ 330.000 documente: cărți, periodice, materiale audio-video și non-publicații. Instituția servește interesele de informare, studiu, lectură, educație și recreere ale utilizatorilor din municipiul Târgoviște și întreg județul Dâmbovița, asigurând accesul nediscriminatoriu la propriile fonduri.

SERVICIILE

- Serviciul Relații cu publicul, comunicarea colecțiilor, animație culturală.
- Compartimentul Dezvoltare, evidență, prelucrarea colecțiilor.
- Compartimentul Dezvoltare IT, formare, marketing.
- Compartimentul Coordonare metodică, informare bibliografică
- Centrul Europe Direct

Secția de Împrumut pentru Adulți „Mircea Horia Simionescu”

– Pune la dispoziția utilizatorilor un fond documentar cu caracter enciclopedic;

- Permite accesul liber la raft;
- Practică împrumutul la domiciliu;
- Organizează rafturi tematice de recomandare și prezentare a ultimelor noutăți intrate în colecțiile bibliotecii.

E-mail: imprumutadultisectie@yahoo.com

Secția Periodice-Legislație / Informare bibliografică „Elena Văcărescu”

– Pune la dispoziția utilizatorilor un fond de volume cuprinzând periodice românești și străine din anul 1965 până în prezent. Oferă:

- colecțiile complete ale mai multor publicații periodice;
- consultarea ziarelor și revistelor în sală de lectură cu 16 locuri;
- acces la baza de date de legislație Lex Navigator;
- consultarea Monitorului Oficial on-line, a colecției de legi, anuarelor bibliografice și statistice;
- imprimarea documentelor legislative.

E-mail: sectiaperiodice@yahoo.com

Secția Colecții Speciale „Constantin Cantacuzino”

– Pune la dispoziția utilizatorilor un bogat fond de documente vechi, rare, bibliofile.

– Fondul secției este compus din: carte veche românească și străină; carte cu însemnări manuscrise; fondul scriitorilor dâmbovițeni; colecția de manuscrise literare românești; ediții bibliofile românești și străine; ex-librisuri; colecția de cartofilie; microfilme (ale revistelor și ziarelor apărute de-a lungul anilor în limitele geografice ale județului Dâmbovița);

– Condiții de studiu în sală special amenajată cu 10 locuri, dotată cu aparat pentru studierea microfilmelor.

E-mail: colectiispeciale@yahoo.com

Sala Multimedia „Nicolae Grigorescu”

– Pune la dispoziția utilizatorilor un fond de carte din domeniul artelor, precum și documente multimedia (CD-uri, DVD-uri, discuri, casete audio și cărți Daisy pentru persoanele cu deficiențe de vedere);

– Oferă:

- acces gratuit la Internet pe 10 stații de lucru;
- vizionări de filme artistice, documentare, desene animate pe 4 stații de lucru;
- redactare, imprimare și scanare de documente;
- acces la soft-uri educative și cursuri de învățare a limbilor străine.

E-mail: sectia_de_arta@yahoo.com

Centrul de informare comunitară și europeană – Europe Direct Târgoviște

– acces la informații, consultanță privind legislația, politicile, programele de finanțare ale UE la sediu și prin intermediul site-ului www.edtargoviste.ro;

– posibilitatea cetățenilor de a comunica instituțiilor U.E. reacțiile lor sub forma unor întrebări, opinii și sugestii;

- calculatoare cu acces gratuit la Internet;
- acces liber la publicații gratuite;
- informații OSIM;
- informații culturale;

Contact: Telefon: 0345100581;

Fax: 0345100582;

E-mail: office@edtargoviste.ro

www.edtargoviste.ro

Secția Carte Tehnico-Științifică „Nicolae Ciorănescu”

– Pune la dispoziția utilizatorilor un fond de carte din domeniile: informatică, inginerie, medicină, construcții, industrie, agricultură, știință, economie;

- Permite accesul liber la raft;
- Practică împrumutul la domiciliu.

E-mail: sectiatehnica@yahoo.com

Filiala Carte Limbă Străină

– Pune la dispoziția utilizatorilor un fond documentar în limbile: franceză, engleză, spaniolă, italiană, bulgară, rusă, germană, din toate domeniile cunoașterii;

- Practică împrumutul la domiciliu.

Filiala pentru Copii

„Ioan Alexandru Brătescu-Voinești”

(Str. Calea Domnească, Nr. 8)

– Pune la dispoziția utilizatorilor un fond de carte adecvat publicului tânăr.

- Acces gratuit la Internet pe 4 stații de lucru;
- Împrumut la domiciliu;
- Vizionări de filme și desene animate.

E-mail: sectiapentrucopii@yahoo.com

Sala de Lectură „Grigore Alexandrescu”

– Pune la dispoziția utilizatorilor un bogat fond enciclopedic de documente.

– Oferă:

- condiții de studiu în sală specială, cu 35 de locuri;
- posibilitatea de a fotocopia din documentele consultate impuse de regulament.

E-mail: lecturabjdb@yahoo.com

Periodic, biblioteca organizează, la sediile proprii sau ale partenerilor, programe culturale, de informare sau de recreere destinate tuturor categoriilor de vârstă.

Simpozionul Național „Modele de bune practici în biblioteci” (22-23 aprilie 2013)

Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu” (5-8 septembrie 2013)

